

DUHOVNI PASTIR

Izhaja vsak mesec

Velja 10 K na leto

12. zv.

V Ljubljani, december 1918.

XXXV. letnik.

Prva adventna nedelja.

Advent — čas pokore.

Kakor podnevi pošteno hodimo, ne
v požrešnosti in 'pijanosti'...

Rimlj. 13, 14.

Današnja nedelja, prva v adventu, je novoletni dan cerkvenega leta. Ko pa stopamo čez prag iz starega leta v novo leto, se nas, vsaj mislečih ljudi, polasti nekaka posebna resnost. Pred vsem se nam vsiljuje vprašanje: »Ali bom pač doživel tudi konec leta, ki ga zdaj pričujem?« Naravno je to vprašanje, za mnoge pač tudi velikega pomena. A še večje važnosti je za nas vse, brez razlike starosti, stanu in spola, vprašanje: »In če Gospod pride tekom tega leta, ali me bo našel pripravljenega, pripravljeno?« In glejte, ravno sv. adventni čas je čas priprave na prihod Gospodov.

Kaj namreč pomeni advent? Je latinska beseda in pomeni: prihod. Tukaj: prihod Gospodov. Še jasneje razložimo pomen te besede z ozirom na te štiri tedne, ako rečemo: čas priprave na prihod Gospodov.

I. Kako pa se naj pripravljamo na prihod Gospodov? Spokoro! Teга nas opominja že barva pri sv. mašah na adventne nedelje, ki je barva pokore, namreč vijoličasta. Dalje nas uče tega evangeliji in deloma berila adventnih nedelj. Že evangelij zadnje nedelje nam je govoril s trombo sodnjega dne o tistem strašnem dnevu, ko bo prišel Sin božji ne kot ljubeznivo dete, ampak kot pravičen, strašen sodnik na oblakih neba soditi žive in mrtve. Približno isto nam govori današnji sveti evangelij in nas uči: pripravljajte se na prihod Gospodov, bodite pripravljeni!

Evangelij druge adventne nedelje nam kaže Sinu božjega v njegovem delovanju na zemlji, v njegovi dobrotljivosti in ljubezni, kako vsem in povsodi dobre deli. Tudi to bi naj naša srca pridobilo za Jezusa, posebno srca boječih, malodušnih

in srca grešnikov. Glej, tisti Jezus, ki je bil tako dober, usmiljen in milostljiv, ko je hodil po zemlji, ne bo zavrzel tudi tebe, če se s pokoro k njemu obrneš. — Že drugo nedeljo, še bolj tretjo in četrto vidimo velikega spokornika in mogočnega kli-carja k pokori, sv. Janeza Krstnika, moža, čigar neustrašeno besedo je poslušala cela dežela, od kralja doli do najzadnjega vojaka in cestinarja. Od vseh krajev so vrele k njemu množice, da slišij njegove prilike. In kaj jim je oznanoval? P o k o r o ! Da se naj s pokoro pripravijo na prihod Gospodov. In ko so ga vprašali: »Kaj naj tedaj storimo?« jih pouči natančneje in jasno: »Kdor ima dve suknji, daj tistemu, ki je nima, in kdor ima jedi, stori ravno tako.« — Ali ni ta nauk potreben tudi našim časom in mnogim našim ljudem? — Prišli pa so tudi cestinarji, ki so goljufali pri cestnini in je preveč pobirali. In so tudi vprašali: »Učenik, kaj naj storimo?« On jim pa reče: »Ničesar več ne terjajte, nego kar vam tiče.« — Ali ne velja ta beseda tudi za naše čase, ko se hočejo mnogi obogatiti, dostikrat na račun ubogih, pomanjkanje trpečih? — Vprašali so ga pa tudi vojaki: »Kaj pa naj mi storimo?« In jim je rekel: »Nikomur ne delajte sile in po krivem ne ovajajte in ne tožite.« (Luk. 3, 11—14). Je li ta nauk dandanes nepotreben? — K pokori nas kliče apostol narodov, sv. Pavel, v današnjem berilu, ko kliče tudi nam, kakor je klical Rimljanom: »Vrzimo torej od sebe dela teme in oblecimo orožje svetlobe. Kakor podnevi pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in negramnosti, ne v prepiru in nevoščljivosti, ampak oblecite Gospoda Jezusa Kristusa.«

II. K a k o p a n a j d e l a m o p o k o r o ? Nekatera dela pokore nam itak zapoveduje sv. Cerkev, nekatera si bomo naložili sami. Sv. Cerkev zapoveduje post v sredo, petek in soboto v kvartnem (tretjem) tednu v adventu in na dan pred božičem. Sprejmimo post ne nevoljno, ampak v duhu pokore! — Nekdaj je bilo zapovedano, da naj vsi verniki sprejmejo v adventnem času sv. zakramente, zakrament sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa. Zapoved to danes ni. Vendar sv. Cerkev želi, da bi se to zgodilo in da bi vsi verniki s sv. spovedjo pripravili svoja srca na prihod božjega Deteta v blagoslova polni božični noči in s tem na prihod Gospodov ob naši poslednji uri, ko nas bo Gospod sodil vsakega posebej, in na prihod Gospodov sodnji dan, ko nas bo sodil še enkrat vse skupaj. Pridite torej! Glejte, božje Dete vam iz jaslic steguje svoje roke naproti, da vas vse sprejme, pravične in največje grešnike. Te še vabi prav posebno, češ: »Morda se me bojiš na križu, morda te straši moje veličastvo v nebesih, a glej, ubogega deteta tukaj v jaslicah se vendar ne boš bal. Pridi torej, ti ubogi izgubljeni sin, pridi, ti trpeča zablodla hčerka! Glej, zaradi tebe sem zapustil veličastvo nebes in sem prišel v ta borni hlev, pridi zdaj ti k meni!« Grešnik, boš li res zaprl vabilu tega milega in premilostnega

otroka svoje srce? Nikar, prijatelj dragi, da se ne bi izpolnila tudi na tebi strašna grožnja ne več milostnega, ampak pravičnega Boga: »Tedaj me bodo klicali, pa jih ne bom uslišal.« (Preg. 1, 28.) In božje Dete vabi in kliče iz jaslic k sebi vse, vse — ne samo ženske, tudi može, ne samo starce, tudi mladino. Pridite torej vsi, da ne bi veljala tudi o vas tista grenkosti polna tožba, ki jo je zapisal evangelist Janez o brezbriznih in trdovratnih Judih: »Na svetu je bil, in svet je po njem ustvarjen, pa svet ga ni spoznal. V svojo lastnino je prišel, pa njegovi ga niso sprejeli.« (Jan. 1, 10. 11.) »Pridite, okusite, kako sladak je Gospod!« (Ps. 33, 9.)

Nekatera druga dela pokore pa si bomo sami naložili, n. pr. da bomo v tem času tem več in tem pobožneje molili. V duhu pokore bomo bolj zgodaj vstajali, v duhu pokore bolj voljno prenašali slabo pot v cerkev, mraz na poti k sv. maši, v cerkvi, na poti domov od zornic. Predružačiti tega itak z vso nevoljo ne moremo, torej je mnogo pametneje, če lepo potrpiamo in darujemo vse to božjemu Detetu. Ljubemu Jezusčku v jaslicah bomo darovali vsak korak, ki ga bomo storili k zornicam. Morda bo obšla kdaj tega, onega skušnjava: »Tako zgodaj je treba vstati, rajši še malo poležim. Mrzlo je zunaj, sneži, doma ostanem.« Naj se premaža tedaj v duhu pokore, iz ljubezni do Jezusa, ki je iz ljubezni do nas ležal v mrzlem hlevu. Naj se spomni, da mu bo vsak korak, ki ga stori v božjem imenu, iz ljubezni do Jezusa, zaračunjen za večnost, vpisan v knjigo življenja . . . Morda vam je znana legenda o tistem puščavniku, ki si je moral hoditi zelo daleč po vodo. Bil je že star in slaboten, in z vsakim dnem mu je prihajala dolga pot težavnejša. Pa premišljuje in sklene: »Blize studencu se hočem naseliti.« Ko gre drugi dan spet po vodo in tiho moli med potjo, kakor je bil vajen od nekdaj, zasliši za seboj glas, ki šteje njegove korake. Ozre se, pa ni nikočar. Gre dalje, moli naprej. Spet glas za njim, ki šteje korake. Ozre se, nikočar! Gre dalje, moli naprej. Spet isti glas. Ozre se in vpraša: »Kdo si, ki hodiš za menoj?« Pa zasliši odgovor: »Tvoj angel varih, ki šteje tvoje korake, da ti jih Bog poplača.« Temu puščavniku so bili zaštetih koraki, ko je v božjem imenu, z Bogom v ustih in v srcu, hodil po vodo. Ali ne bodo zaračunjeni vam koraki, ako v božjem imenu, z Bogom v mislih in v srcih, prihajate v zimi in mrazu in v snežnem metežu semkaj počastit Gospoda Jezusa in preblagoslovljeno njegovo Mater? Ne, vsi bodo zaračunjeni, vsi ob svojem času poplačani.

III. Če se bomo tako pripravljali s pokoro in v duhu pokore na prihod Gospodov, bomo res lahko v sveti noči, ko milost in dobrota božja ne rosi samo iz nebes, ampak se razliva čez ves svet in v vsa blaga, res dobro pripravljena srca v mogočnih tokih in rekah — lahko bomo tedaj z veselimi in srečnimi srci poklenili pred božje Dete v jaslicah. In res vredni

bomo nebeškega njegovega blagoslova, in ta blagoslov bi naj bil letos, da nam pojo angeli: »Mir ljudem na zemlji!«

Advent je primeroma kratek, šteje le štiri nedelje. Naj nas, dragi v Gospodu, opominja to, da se krči tudi čas našega življenja, čas naše priprave na prihod Gospodov. Krči se s slednjim dnem, vsak dan bo bliže ne le sv. božični čas, spomin na prihod Gospoda kot siromašnega otroka v betlehemeski hlev, bliže bo tudi čas prihoda Gospodovega k sodbi. Kdaj pride Gospod? Za mnoge izmed nas pač šele po letih, za marsikateroga gotovo že v tem cerkvenem letu, ki ga danes pričenjamo. »Ne vemo ne ure, ne dneva.« Zato »bodite pripravljeni!« (Mat. 24, 44) nas opominja sama Večna Resnica, Sin božji, naš Stvarnik, Gospod in bodoči Sodnik. Naj bo vse naše življenje vedna priprava na prihod našega Boga in Sodnika ob naši smrtni uri, naj bo naša priprava taka, da moremo reči ob vsaki uri: »Pripravljeno je moje srce, Gospod Jezus, pridi!« (Ps. 56, 8, Skriv. raz. 22, 20.)

Ksaver Meško.

Praznik brezmadežnega spočetja bl. Device Marije.

Lepota in vrednost sv. čistosti.

O kako lep je čist rod v njegovi bliščobi; njegov spomin je večen, on je v časti pred Bogom in pred ljudmi.

Modr. 4. 1.

Lepo in Bogu dopadljiva je čistost vdove, kar se razvidi iz besedi, s katerimi jo popeva že modri v starem zakonu: »Žena, katera se Gospoda boji, ona bo hvaljena. Zato slavimo vsi ženo, ki se v svetosti sveti povsod. Ona je zavrgla ljubezen sveta, in dovršila težavno pot v nebeško domovino. Ona je s postom meso krotila in s sladko hrano molitve dušo živila, zato je se zdaj v nebesih veseli.« In sv. Pavel veli: Imej v časti vdove, ki so v resnici vdove. O tistih pa, ki v vdovskem stanu nečisto žive, pravi on, da so pri živem telesu mrtve. — Lepa in Bogu dopadljiva je čistost spokornikov. Zakaj grešnik, ki je z nečistim grehom napravil nedolžnost, napravi veliko veselje angelom, ako se spreobrne, ker večje je veselje angelov nad enim samim spokornim grešnikom, kakor nad 99, ki pokore ne potrebujejo. In kako veselje ima Jezus nad grešnikom, ki se spokori in spreobrne, se vidi iz tega, ker je on grešnike s takim veseljem sprejemal, da so se farizeji nad njim spodtikovali in mu to v greh prištevali. — Toda neizrekljivo lepši, neizrečeno bolj dopadljiva Bogu je čistost mladeničev in devic, ki se še nikdar niso ognju-

sili z nečistim grehom. To je tista čistost, katero občuduje sam Sv. Duh, rekoč: O kako lep je čisti rod v njegovi bliščobi! Njegov spomin je večni, on je v časti pred Bogom in pred ljudmi. To je tista čistost, kateri je Jezus posebno krono pripravil v nebeškem kraljestvu. To je tista čistost, ki človeka povzdigne do angelov; da, rečem še več: čistost devic je v enem oziru še lepša, kakor čistost angelov. Zakaj angelu se ni treba nič vojskovati, da svojo čistost ohrani, on je še zgubiti ne more, ker nima telesa in ker je le v nebesih, kjer ga nobeden ne more pohujšati. Mladič in devica pa živita med svetom, živita v mesu in se morata veliko vojskovati, če si hočeta čistost ohraniti. — Predragi! Rad bi vam danes pokazal lepoto te trojne čistosti, pa vi bi me morali predolgo poslušati. Zato sem si za danes odbral le eno, na katero me spominja tudi današnji praznik, namreč brezmadežno spočetje Device Marije, in ta čistost je čistost device. Njena lepota in vrednost bo tudi zapopadek mojega govora. Vendar pa nikar ne mislite, da moje besede veljajo le mladičem in devicam, one veljajo vsem. V prvi vrsti seveda veljajo mladičem in devicam, da spoznajo, kakšen biser oni v sebi nosijo; veljajo pa tudi tistim, ki so devištvo zapravili, da spoznajo, kaj so zgubili in koliko bolj vneto pokoro delajo za storjene grehe.

1. Devištvo je posebno krščanska čednost. Pred Jezusovim prihodom ne najdemo veliko devic. Zakaj pri Judih se je devištvo že zato bolj zanemarjalo, ker je bil Bog Abrahamu obljubil, da ga bo pomnožil v velik narod in brez otrok biti jim je veljalo za veliko sramoto. Da pri nevernikih ne moremo iskati veliko devištva, se vidi iz tega, če pomislimo, kako daleč so bili ljudje zašli od Boga in da so posebno stregli svojemu mesenemu poželenju. Vendar pa, čeravno poredkoma, so se vendarle dobile device pri Judih in pri nevernikih in so bile pri obojih v posebno veliki časti. Kako je bilo devištvo v časti pri Judih, se prepričamo iz zgoraj omenjenih besedi modrega: O, kako lep je čisti rod v njegovi bliščobi! On je v časti pred Bogom in pred ljudmi. Kako da so neverniki imeli v časti device, pové nam zgodovina. Tako beremo o Rimljanih, da so bile pri njih v največji časti device, ki so jih imenovali Vestalke. Če so peljali hudo delnika, da bi ga obesili, pa ga je srečala Vestalka, tedaj hudo bnež ni bil obešen; ker rekli so, da se ne spodobi, da bi bil obešen on, ki je bil tako srečen, da ga je srečala čista devica. Da še celo cesarji so častili te device tako, da če so z njimi pri kaki priložnosti skupaj prišli, da se je cesar umaknil iz prvega sedeža in je devico nanj posadil. Če pomislimo, da so se rimski cesarji za bogove imeli in se dali tudi po božje častiti, moramo strmeti, da so ravno ti cesarji tako častili device. Kako visoko da so čislali neverni Rimljani devištvo, se vidi

tudi iz kazni, katera je zadela Vestalko, če bi bila devištvo napravila. Skopali so namreč globoko jamo, so dali notri malo lučico in nekaj jedil in potem so spustili v jamo nesrečno devico, ki je devištvo napravila; po vrhu so dali plošč in potem so jamo zasuli, tako da je uboga reva morala lakote umreti. Zapeljivca so pa ali obesili, ali pa so ga sežgali. — Kaj bi bilo, ko bi dandanes tako delali s tistimi, ki devištvo napravijo?

2. Čeravno pa je bilo devištvo že pri nevernih narodih v toliki časti, vendar moramo reči, da pravo veljavo je dal devištvu šele Jezus Kristus. On nam je šele z besedo in dejanjem prav natanko pokazal, koliko je vredno devištvo. Ker On je bil tisti, ki je s svojo božjo veljavo zatrdil svojim poslušalcem: Blagor tistim, ki so čistega srca! On je bil tisti, ki je sicer postavil zakrament sv. zakona, pa je vendar zatrdil, da mu je ljubši devištvo; ko je nekokrat razlagal ljudem, da se zakon ne sme razdreti, tedaj mu rečejo učenci: Gospod, če je pa to tako trdo, potem je bolje neoženjen biti. In Jezus jim to potrdi, rekoč: Kdor more to umeti, naj ume. — Kar pa je učil z besedo, to je potrdil tudi z dejanjem. Ker kdo je bil njegov predhodnik? Sv. Janez Krstnik. Ta pa je bil že v materinem telesu podedovanega greha očiščen, da bi bil tako vreden napovedovati prihod Jezusov. Kdo je bila njegova mati? Marija, najčistejša devica, katero je že pred njenim spočetjem očistil vsega madeža podedovanega greha, da bi bila pripravna postati njegova mati. Kdo je bil njegov rednik? Sv. Jožef, vzor čistosti. Kdo je bil njegov najljubši apostol? Ali mar prvak apostolov, sv. Peter? Pač je njemu izročil ključe nebeškega kraljestva in ga postavil vidnega poglavarja svoji Cerkvi: vendar Peter ni slonel pri zadnji večerji na prsih Jezusovih, pač pa Janez, ki ni nikdar zgubil svojega devištva. Kdo je stal pod križem Jezusovim? Najsvetejša devica Marija, in druga devica sv. Janez. In komu je izročil Jezus svojo mater? Ne Petru, ne kateremu drugemu apostolu, ampak izročil jo je Janezu, zato ker sam devica je hotel devico le devici v varstvo izročiti. In koga je Jezus vsem v zgled postavil? Majhnega, nedolžnega, čistega otročička je vzel v naročje in rekel: Resnično vam povem, ako ne boste vsi taki, kakor je ta otrok, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Vprašam, ali se iz vsega tega že ne razvidi, kako velike vrednosti da mora biti devištvo v obeh božjih?

3. Pa pojdimo še nadalje in pogledjmo, kakšno veselje, kakošno krono je Jezus v nebesih pripravil devicam. Sv. Janez piše v skrivnem razodenju (14): »In sem videl Jagnje stati na gori Sionu, in z njim 144.000, kateri so imeli njegovo ime. In so peli novo pesem, katere nobeden drugi ni mogel peti razun onih 144.000, ki so bili odkupljeni z zemlje. Ti so, ki se niso z ženami ognjusili; device namreč so.« O krščanski mladenič, krščanska devica! Ali slišiš, kakšno veselje je tebi pripravljeno v nebesih, ako svoje devištvo neomadeževano ohraniš? Pogledj! Že nebeško

veselje sploh je tako veliko, da nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo, in nobenega srce ne občutilo tistega, kar je Bog tem pripravil, ki njega ljubijo. In vendar, za te je on pripravil še večje veselje, veselje, ki ga še izmed izveličanih ne more nobeden drugi uživati, kakor le tisti, ki so vedno devištvo ohranili. A pri tem premišljevanju se človek kar zgubi v svojih mislih; ker če še tako premišlujem nebeško veselje, ti vendar drugega ne morem povedati, kakor le to, kar ti pove sv. Janez: Pel boš novo pesem, in hodil boš za nebeškim Jagnjetom, kamorkoli bo šlo. O visokost in nezapopadljivost tvojega veselja! Marija Magdalena je neizrečeno ljubila Jezusa. Sedela mu je pri nogah, ko je učil, in Jezus sam jo je pohvalil, da si je najboljši del izvolila. Na veliko nedeljo se ji je Jezus najprvo prikazal, in zdaj živa v nebesih visoko stopnjo med svetniki — toda za Jagnjetom ona vendar ne hodi; pesmi ona vendar ne more peti, katero device pojo, krona devištva se ne lesketa na njeni glavi. — Marija egiptovska živa veliko veselje v nebesih. Živela je sicer razuzdano, pa delala je pokoro celih 47 let, oprala je vse svoje grehe do zadnjega madeža — vendar pesmi ne more peti, katero le device pojo, krona devištva se ne lesketa na njeni glavi. — Sv. Marjeta Kortonska je delala ostro pokoro 23 let. S svojo pokoro se je bila Jezusu tako prikupila, da se ji je večkrat prikazoval in se z njo pogovarjal; da ji je poslal angela, da ji je naznanil, da so ji grehi odpuščeni; Jezus sam ji je prišel naznanit uro njene smrti, in zdaj živa v nebesih veliko veselje — toda med devicami ona ni, ona ne more peti tiste pesmi, ki jo pojo device pred večnim Jagnjetom. Pa da ne rečeš, da ti naštevam samo velike spokornice — poglej sv. Joahima in sv. Ano, starše Marijine. Onadva sta gotovo Bogu služila vse svoje življenje, ker drugače bi ju Bog ne bil izvoli za starše svoje matere, in gotovo uživata zdaj veliko veselje v nebesih, ker je njih lastna hči Mati Jezusova: in vendar glej! med devicami onadva nista; pesmi, ki jo device pojo, onadva peti ne moreta. Nasproti pa poglej tiste otročiče, ki jih je bil dal grozoviti Herod pomoriti, pomisli na tiste otroke, ki še zdaj umrjo v krstni nedolžnosti; poglej mladeniče in device, ki so do svoje smrti ohranili devištvo: oni vsi stoje pred Jagnjetom in pojo pesem, ki je nobeden drugi ne more peti, in jo bodo peli na vse večne čase. Predragi poslušalec, ali si moreš tedaj misliti še večjo lepoto, kakor je lepota devištva, katero Bog tako neizrekljivo v nebesih plačuje? Gotovo ne! In ne čudim se zdaj, da sv. očetje ne najdejo dovolj besedi, da bi hvalili to čednost, če je sam Jezus Kristus posebno krono in poseben prostor v nebesih devicam odmenil. Ne čudim se zdaj, da so si svete device toliko prizadevale za to čednost, da so zapustile kraljeve hiše in krone in se podale v samoto; da so druge še svoj život poškodovale, da niso bile potem v toliki nevarnosti devištva zgubiti; zakaj one so vedele, da jim bo Jezus dal najlepši krono v nebeškem kraljestvu. Zdaj šele spoznam, zakaj se je Marija prestra-

šila, ko ji je angel oznanil, da bo mati Jezusova. Ko bi bil on rekel: blažena si med devicami, bi se gotovo ne bila ustrašila; ali ker ji je rekel: blažena si med ženami, se je zelo prestrašila, ker bala se je zgubiti devištvo, katero je Bogu obljubila. Da, čeravno je ona neizrečeno hrepenela po Odrešeniku, čeravno je vedela, kako velika čast zanjo, ako postane mati Odrešenikova: vendar trdijo cerkveni očetje, da bi se bila ona raji odpovedala Mati božja postati, kakor pa da bi bila zgubila svoje devištvo. Zato je ona vsa osupnjena vprašala angela: Kako se bo to zgodilo, ker moža ne poznam? In šele potem, ko jo je angel zagotovil, da ne bo zgubila devištva, ampak da jo bo moč Najvišjega obsenčila, šele potem je ona dovolila postati Mati Jezusova z besedami: Zgodi se mi po tvoji besedi, kakor bi bila hotela reči: Jaz sem Bogu devištvo obljubila, in hočem tudi to obljubo spolniti; če je pa resnična tvoja beseda, da ne zgubim devištva, četudi postanem Mati Jezusova, potem privolim v to, da postanem Mati Odrešenikova. —

O kako srečni ste torej vi mladeniči in device, ki imate v svojem srcu še krstno nedolžnost. Vi ste v resnici lepe cvetlice v katoliški Cerkvi, kakor vas imenujejo cerkveni očetje, ki razprostirate lepo dišeči duh okoli sebe. Vi ste tiste lilije, ki rastejo med trnjem, o katerih govori kralj Salomon v visoki pesmi, ker med vami se pase nebeško Jagnje Jezus Kristus. Vi ste resnično čist tempelj Sv. Duha, kjer on najrajši prebiva. Da, vi edini ste tako srečni, da vam je poseben prostor odmenjen na desnici nebeškega Jagnjeta; vi ste edini, ki vam je pripravljena posebna krona v nebesih; vi edini ste tako srečni, da boste v nebesih peli novo pesem, ki je ne bo mogel nobeden drugi peti in da boste hodili za Jagnjetom, kamorkoli bo šlo. — Toda vedite pa tudi, da nosite ta biser v zdrobljivi posodi; vedite, da se ta najlepša čednost najhitreje zgubi; vedite, da hudobni duh ravno vam najrajši zanke nastavlja, ker on ne more trpeti bliščobe vaše čiste duše, in vam ne privoščiči takega veselja v nebesih.

Zatorej varujte skrbno svoje devištvo! Varujte svoje oči in ušesa, ker to so vrata v vaše srce, iz katerega se potem vzdigujejo slabe misli in želje. Varujte se posebno slabih tovarišij, ker to so za vas jame razbojnikov, kjer vas čakajo tolovaji, da bi vam ukradli vaš najlepši in najdražji zaklad; to so brlogi, kjer vas čakajo zgrabljivi volkovi, da bi raztrgali vašo čisto dušo. Prosite Boga, da bi vam dal milost stanovitnosti; priporočajte se svojemu angelu varihu, naj vas varuje pred takimi tovarišijami; priporočajte se posebno Mariji, brez madeža spočeti. Ona ima nad vami največje veselje, ker vi jo posnemate v njeni najlepši čednosti; in bodite zagotovljeni, da ona prosi za vas pri svojem Sinu neprenehoma in razprostira svoj plašč posebno nad vami, da bi vas ne videli zgrabljivi volkovi.

Kaj pa hočem reči vam, ki ste bili tako nesrečni, da ste zgubili svoj najlepši zaklad, sveto devištvo? Oh, naravnost vam povem, da vas ne morem tolažiti, ampak vas le pomilujem za voljo tolike zgube. Zakaj devištvo enkrat zgubljeno se nikdar več ne more nazaj dobiti; da, še Bog sam, ki je vsemočen, vam vendar zgubljenega devištva ne more dati nazaj. Na vaši glavi se nikdar ne bo svetila krona devištva; vi nikdar ne boste mogli peti pesmi, ki jo bodo pele čiste device. Čeravno pa je za vas zgubljena krona devic, skrbite vsaj, da si pridobite krono spokornikov in potrudite se vsaj za čistost spokornikov; zakaj brez čistosti devic je vam še mogoče priti v nebesa; brez čistosti spokornikov pa, potem ko ste v greh padli, ne morete upati večnega zveličanja: ker nič nečistega ne pojde v nebeško kraljestvo. Amen.

† Dekan Fr. Gornik.

Tretja adventna nedelja.

Človekova čast.

(Osnova govora.)

Pripravite pot Gospodu. Jan. 1, 23.

Sv. Janez Krstnik kliče v današnjem evangeliju, naj pripravimo pot Gospodu. To se bo zgodilo, če se spominjamo svoje visoke časti in živimo tej častitljivosti primerno.

1. Človek je nekak kompendij vseh stvari, je mali svet. Od vsake stvari ima nekaj. S kamenjem ima bitnost, z rastlinami rast, z živalmi čut, z angeli pa razum. Bog se mi zdi podoban gospodarju vrta, ki naredi iz raznih cvetlic šopek. Ko je ustvaril vse stvari, je povil iz njih šopek — človeka, ki strinja v sebi vse lastnine drugih stvari. »Moje veselje je, prebivati med človeškimi otroci.« (Prov. VIII.) S kako skrbjo in slovesnostjo je ustvaril človeka? Nazadnje ga je ustvaril kot krono stvarjenja. — Šel je sam s seboj v posvet. Rekel je: »Naredimo človeka.« — Cela sv. Trojica je bila v posvetu. — Druge stvari je prinašala zemlja ali voda, človeka je naredil Bog sam. Čemu vse to? Sv. Ambrož: Bog je hotel človeka siliti k ljubezni do sebe. V njem si je izvolil stanovanje, v katerem hoče prebivati, zato ga je okrasil na ves mogočen način. Silno žali Boga, kdor ljubi svet ali ljudi mesto Boga. — Spodobi se, da človek palačo svojega tlesa in duše postavi na razpolago Bogu, a ne stvarem; da jo človek napolni z milostjo Sv. Duha, a ne z jedili in razkošjem.

2. Človek je vladar na zemlji. Bog je pred Adama pripeljal vse živali, da spozna svoje podanike in jim dá imena.

In ko jih je Adam klical po imenu, so šle mimo njega vse s pripognjeno glavo. — Adamu je Bog sam dal ime, in sicer ime štirih črk, katerih vsaka pomeni en kraj zemlje — Adam je bil gospodar zemlje. — Pred stvarjenjem človeka je Bog ustvaril svet kakor najkrasnejšo palačo z vsem, kar more človeka veseliti in mu koristiti; na svetu še raj, kamor je postavil Adama. Angele same mu je dal za varihe. Vse to pa iz tega namena, da bi človeka odvrnil od ljubezni do stvari, katere je vse podvrgel njegovim nogam (Ps. 8.), da bi se ne navezal na nje, marveč se dvignil kvišku do Boga, po čigar podobi je ustvarjen. Sličnost je vzrok ljubezni, in ker nobena stvar ni slična človeku, naj bi se človek dvignil kvišku, kjer najde sebi sličnega, namreč Boga. — Kralja bi bilo nevredno, ko bi si iskal tovaršico ali ženo izmed plebejcev, kakor je storil Henrik, kralj Švedije, leta 1567., kar so mu zamerili vsi državljani. Še bolj nevredno pa je za človeka, če išče utehe in sreče v denarju, požrešnosti ali katerikoli razkošnosti. Sv. Bazilij pravi: »O človek, rojen si za gospodarja; zakaj tedaj robuješ občutnosti, zakaj službuješ grehu?« Kralj David pravi (Ps. 4): »Človeški otroci! Doklej boste še težkega srca? Zakaj ljubite ničemurnost in iščete laži?«

3. Človeška duša je podobna školjki, ki je zunaj neznatna, znotraj pa hrani dragoceni biser. Naša duša zasluži imenovana biti biser, ker je umstvena, neumrjoča, ima prosto voljo in vsled tega lahko nadkriljuje angele v zasluženju, je zmožna modrosti, čednosti, milosti, ki daleč presega vrednost vesoljnega sveta. Ker je duša tako dragocena, se vojskujeta zanjo Bog in satan. Zavoljo naše duše, pravi sv. Bernard, je prišel Bog s svojih kraljevih sedežev in jo ceni višje nego celi svet, rekoč: »Kaj pomaga človeku...« Slednjič jo je odkupil s svojo smrtjo. Satan pa obljubuje vsa kraljestva sveta za eno samo dušo. Ker smo tedaj spoznali visoko ceno naše duše, skrbimo zanjo, kar se le dá. Kje je človek, ki bi mu ne bilo mar za blesk svojega imena, za ohranjenje svojega rodu in dedno premoženje? Mar bomo manj skrbni za blesk naše duše, za posvečujočo milost in večno življenje?

4. Po učlovečenju božjega Sinu je postal človek nekako brat Kristusov. Jezus sam je rekel po svojem vstajenju Magdaleni: »Pojdi pa k mojim bratom.« (Jan. 20.) In zopet: »Pojdite in povejte mojim bratom.« (Mat. 28.) Govori tudi po apostolu (Hebr. 2): »Oznanoval bom tvoje ime svojim bratom.« In apostol vzklikne ves navdušen: »Ni prišel namreč angelom na pomoč, marveč Abrahamovemu zarodu.« Sv. Bernard se usoja reči: »Upam, da me Kristus ne bo mogel zavreči, saj je on kost od moje kosti in meso od mojega mesa.« Zategadelj se Kristus čestokrat zove Sinu človekovega, hoteč dokazati, da je po mesu z nami v rodu, da je naš brat. (Tert.) — V skrivnem razodenju berem, da je hotel sv. Janez klečé počastiti angela.

Ta pa mu reče: »Glej, da tega ne storiš. Služabnik sem s teboj vred in s tvojimi brati.« (Skriv. raz. 19.) Tako visoko je tedaj povzdignjena človekova narava po učlovečenju Jezusovem, da celo angeli zovejo človeka svojega tovariša ali služabnika. Ta človekova čast je silno bodla satana, zategadelj je zapeljal prvega človeka v greh, da bi omadeževal človeško naravo in jo pristudil Kristusu.

Torej: Če se Kristus imenuje človeka, ako angeli zavoljo učlovečenja Sinu božjega časte človeka, ako ga satan zavida za to čast, kaj menite, kako visoka pač mora biti človekova čast in slava? Kako vestno moramo skrbeti, da ne storimo kaj podlega, kar bi nas storilo nevrednih božjega brata. Sv. Leo: »Spoznaj, o človek, svojo čast, in ko si postal deležen božje narave, nikar se z grehom ne vračaj v prvotno revščino.« Ako se plemič zaroči z plebejko, mu navadno odrečejo dedščino, nočejo ga več spoznati za svojega sorodnika. Kaj pa poreče Kristus, ako razderemo zvezo z njim in svoje telo izročimo nečistosti, pijančevanju, razkošnemu veselju?

5. Jezus hrani naše duše z lastnim mesom. Bila bi velika čast, ko bi nam vladar poslal jedi in pijače od svoje lastne mize. To je storil kralj David zvestemu služabniku Uriji. Tudi kralj Nabuhodonozor je pošiljal mladeničem hrane od svoje mize. Še bolj bi bili počaščeni, ko bi nas vladar povabil k sebi na obed. To je storila Estera Amanu, ki se je potem hvalil, rekoč: »Kraljica Estera ni nikogar povabila na obed razen mene, in tudi jutri bodem s kraljem vred obedoval pri njej.« Še večja čast, ko bi se kralj ponižal k tebi in obedoval s teboj, kakor Kristus v hiši Cahejevi. Kaj šele, ko bi naročil dragocenih jedil iz daljnjih dežel in te pogostil veličastno, kakor je Gospod Bog storil izraelskemu ljudstvu v puščavi, kateremu je poslal kruha z nebes, ki je imel vso sladkost v sebi. Izraelci sami so bili tolikanj presenečeni, da so glasno vpraševali: Manhu, kaj je to? Tudi preroku Danielu je Bog poslal v levnjak hrane po preroku Habakuku. Daniel je pripoznal visoko milost in zaklical: »Spomnil si se mene, o Gospod, in nisi zapustil nje, ki te ljubijo.« (Dan. 14.) Ali vse to izgine v nič, ako preudarimo jed, s katero nas hrani Jezus. Vabi nas k svoji mizi, pri kateri nam daje svoje lastno meso v jed in lastno kri v pijačo. O kolika čast za človeka! Kdo jo more po vrednosti oceniti? Ko je bil Mifibozet, Jonatanov sin, k Davidu povabljen na obed, je dejal: »Kdo sem jaz, tvoj hlapec, da si se ozrl na mrtvega psa, kakor sem jaz?« (II. Kralj. 9.) Tako nevrednega se je čutil kraljeve mize. Mi pa smo vabljeni k mizi Kristusovi, ne kraljevi, veliko-več božji mizi. Nihče pa naj ne prihaja k tej mizi z omadeževanim srcem. Judom se je zdela že velika pregreha, če je kdo sedel k mizi, ne da bi si bil prej umil roke. Neizmerno večja pregreha, dà, božji rop je, če človek Kristusa prejme z omadeževanim srcem.

7. Slednjic je človek dedič nebeškega kraljestva. »Pridite, blagodarjeni mojega Očeta, in posedite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka.« Bog je prej ustvaril nebo, potem zemljo, da bi nam pokazal, da zemlja ni človekova prava domovina, dasi je njegovo prebivališče za nekoliko časa; marveč prava domovina človekova je nebo. Egipčovski Jožef je bil močno počaščen, ko ga je Faraon naredil za podkralja. Tako čast izkazuje Bog človeku, ker ga naredi za dediča nebeškega kraljestva. Ker je tedaj človekova čast tako obilna, naj pazi vsakdo, da je ne omadežuje z grehom.

P. Hugolin Sattner.

Četrta adventna nedelja.

Kaj je krivo, da mnogi ne store pokore.

In Janez je prišel na vso jordansko stran in je oznanjeval krst pokore v odpuščenje grehov. Luk. 3, 3.

Današnji sveti evangelij nam pove, da je sv. Janez Krstnik pripravljaj ljudi na prihod Jezusa Kristusa, t. j. opominjeval je ljudi, naj obrode sad pokore, da bodo vredni sprejeti Odrešenika, ki bo skoro začel svoje javno delovanje v naše odrešenje. Mnogi so šli za Janezom. A veliko, veliko ljudi je preziralo njegove opomine; gotovo so ga mnogi celo zasmehovali in njegove nauke zavrgli; in zato je po vsej pravici tožil: »Jaz sem glas vpijočega v puščavi«; t. j. mnogi nočejo slišati mojega glasu, za mnoge je moje opominjevanje podobno glasu človeka, ki kliče po puščavi, a ga nihče ne more čuti.

Predragi! Kar se je godilo sv. Janezu, to se godi dandanes tudi nam duhovnikom. Tudi mi vas opominjamo, tudi mi pripravljamo vaša srca za Jezusa Kristusa, da bi vsi spoznali njega — a tudi naš glas je glas vpijočega v puščavi. Le malo jih je, ki nas poslušajo, mnogo pa jih je, ki se za naše opomine ne zmenijo. Brez Boga živijo, brez njega umrjejo.

Kaj pa je krivo, da so mnogi zavrgli nauk sv. Janeza? Kaj pa je krivo, da mnogi, sicer dobri kristjani, čujejo pogostoma božjo besedo, a se jih ne prime? Hudič je imel ob Janezovem času, in ima tudi sedaj sedem ključev, s katerimi zapira srca kristjanov, da ne sprejmejo božje besede in lepega opominjevanja. Ti ključi so krivi, da se mnogi nam smejejo, da imajo mnogi vse, kar Jezus uči, le za šalo in prazen nič. Naj vam zato danes popišem te sedmere ključe ali zanke, da se jih boste znali varovati.

I. Prva zanka je: »Zmanjševanja greha.«

S to zanko hudič ulovi marsikatero dušo. »Saj ni ta greh tako velik, kakor pravijo duhovniki« ... »saj ne delam iz hudobije« ... tako si misli grešnik in naklada greh na greh.

Koliko jih je n. pr., ki se izgovarjajo: »Če kolnem, ne kolnem brez potrebe« ... »kolnem iz navade« ... »preklinjam samo, če sem jezen« ... Da, ljuba duša! To so prazni izgovori! Za potrebo piješ, ješ ... a, da bi bilo potreba kleti, to ne stoji nikjer zapisano.

Kolneš iz navade? Ljubi moj! To je tem slabše; navada ne opravičuje. Da me boš razumel, poslušaj! Ti imaš v hiši deklo, hlapca, ki ti dan na dan krade vino, denar ... ti ga opominjaš ... a on, ona se izgovarja: »Saj ne kradem iz hudobije, ampak iz navade!« Ali boš nato odpustil poslu? Gotovo ne! Ampak rekel boš: »Brate, pojdi, ne rabim te!« »Kolnem le v jezi!« Tem hujše! Dvojen greh: jeza in kletvina! Ter, če še pred drugo osebo preklinjaš, so trije grehi, t. j. še pohujšanje zraven. Da me boš razumel: Ti greš mirno po cesti. Naenkrat pride k tebi jezen človek in te udari po licu. Ti ga primeš in rečeš: »Zakaj me biješ?« in on ti bo odgovoril: »Oprosti, storil sem, ker me je doma žena razjezila!« Bi bil li ti zadovoljen s tem vzrokom? Gotovo ne!

Glej! Jezi te kamen, živina, orodje ... in ti zakolneš Boga, Mater božjo, sv. zakramente! Da, kaj te je Bog razjezil? Glej, radi kamna, živine ... mora Bog trpeti, Mati božja biti zaničevana! Je to prav? Je li to dobro delo, odpustek? ker praviš, da ni greh?

Torej ljubi moj! Ne zmanjšuj grehov; smrten greh ostane smrten greh, ali ga storiš v navadi ali v jezi.

II. Druga zanka je »greh tvoje ga bližnjega«. »Saj oni nič ni boljši nego jaz« ... »saj ona, moja tovarišica, je ravno tako naredila, zakaj bi jaz ne« ... »saj oni ima desetkrat več grehov nad seboj« ... tako si misli človek!

Toda! Zakaj pa ne rečeš raje: »Oni je bolj pošten nego jaz!« Zakaj se ravno na slabe oziraš? Zakaj si dobrih ne vzameš za zgled? Če bi videl koga skočiti v morje, ali bi tudi ti skočil za njim? Ljuba duša! Vsak bo o sebi sodnji dan dajal odgovor. Te bo li morda oni zagovarjal, ki si ga posnemal? Bo se li on potegoval zate pred Kristusom - Sodnikom? Glej, kako nespametno je gledati na greh bližnjega. Jezus govori: »Če te pohujša oko ... roka ...«

III. Tretja zanka je »zanašanje na dolgo življenje.« — Mlad, mlada sem, se moram veseliti, dokler je čas ... »Kasneje se že spreobrnem, spovem ...« »Na smrtni postelji ...« »Ko bom bolan, bolna, bom molil, molila ...« »Ko bom star, bom hodil vsak dan k sv. maši ...« Tako misli marsikateri in zato odlaša spoved in pokoro od leta do leta in naše pridige in opominjevanje so zamam! Pogrezajo se od leta

do leta vedno bolj globoko v grehe in nazadnje se jim zdi nemogoče se iz njih izkupati.

»Sem še mlad . . . ko bom star, bodem že Bogu služil!« Ljubi moj! Veš komu si podoben? Človeku, ki ima kost in meso v ustih. Obira in obira kost, oziroma meso od kosti, dokler je še kaj mesa. Ko je vso kost oglodal in obral, jo vrže psu pod mizo. Glej! tako ravnaš ti z Bogom; vsa najlepša leta hočeš darovati hudiču — zadnja leta, ostanke svojega življenja, kosti hočeš darovati Bogu! Je to prav? Je to Bogu všeč? Ne! To je grdo, podlo! Ali Bog in Marija ne zaslužita več nego ostanke tvojega življenja? »Kasneje se izpreobrnem.« — O ti nesrečna besedica »kasneje«! Ta je že mnoge vrgla v pekel! Kdo ti je obljubil, kje imaš pogodbo, da boš čakal »kasneje«, jutri, čez leto?

Berem o nekem dečku, ki je pristopil k prvemu sv. obhajilu. Ta srečni dan je sklenil resno: »Če bom kdaj tako nesrečen, da bom storil smrtni greh, tedaj se hočem še isti dan izpovedati, predno ležem spat.«

In res! Pripetila se je nesreča — nedolžni deček stori smrtni greh. Bila je sobota in poleg tega še slabo vreme in do cerkve, k spovedi je bilo daleč. Deček si misli: »Slabo vreme je; jutri je ravno nedelja; ker moram že k sv. maši, se bom jutri izpovedal, da mi ne bo treba dvakrat hoditi.« — Pa se spomni obljube in vest mu prigovarja: »Stori, kar si obljubil — pojdi k spovedi.« Še se obotavlja. V svojem srcu bije hud boj; pade na kolena in moli »češčeno Marijo« za razsvetljenje. Vstane in gre na pot. Vesel se vrne zvečer domov. Mati ga je pustila ob nedeljah, da je spal delj časa. Tako tudi drugo jutro. Ob sedmi potrka na vrata in ga pokliče. Čez četrto ure ga zopet kliče za k sv. maši in sv. obhajilu. A ker se ne oglasi, gre v sobo: »No, lenuh, ura je polosmih!« — Pristopi k postelji, prime ga za roko, a roka je — mrzla. Mati se zgrudi na tla. Njen sin je mrtev!

Srečen, da ni odlašal pokore na drugi dan.

Kristjan moj! Koliko ljudi se je moglo izpovedati in niso hoteli! Koliko jih je, ki so kasneje hoteli in niso več mogli! Ne bodi tudi ti med njimi!

»Na smrtni postelji!« . . . Kje imaš pisano, da boš ležal kdaj na smrtni postelji? Kolikim je cesta, polje, njiva smrtna postelja? In kaj misliš o tistih spovedih in obhajilih na smrtni postelji? Meniš, da so vse dobre? O ne, ne! Veliko, veliko je slabih spovedi, veliko, veliko nevrednih, božjeropnih obhajil na smrtni postelji. Bolnik je na koncu, ne more govoriti, ne more pravega kesanja obuditi, ne more tako naglo se odločiti, da bo povrnil škodo itd. In pohujšanja, ki jih med življenjem storil, kako naj popravi . . . Prekliče obrekovanja, opravljanja? Kako obuditi kesanje nad tolikimi slabimi dejanji, mislimi, besedami, željami itd.

Oh, kolikokrat sem moral, ko sem služboval v mestu na župniji z 40.000 dušami, sv. obhajilo kot s.v. popotnico dati bolniku, ki so bili v smrtnem grehu, brez kesanja itd., nazaj nisem mogel nesti sv. Rešnjega Telesa, ker bi drugi ljudje zvedeli, da ga bolnik ni vreden in ker bi jaz tako prekršil spovedno molčečnost. Zato sem takorekoč moral Jezusa potisniti v grešno dušo! Pomisli! Tik pred smrtjo — Judeževu obhajilo, božji rop! Ali želiš tudi ti tako biti spravljn »z Bogom«? Gotovo ne! Torej ne zanašaj se na smrtno posteljo.

Jezus pravi: »Delajte, dokler je dan; kajti pride noč, ko nihče ne more več delati.« — »Čujte in molite, ker ne veste ne dneva, ne ure!«

IV. Četrti ključ, s katerim satan zapira človeku srce, je: »Predrzno zaupanje v božje usmiljenje.«

»Ah, saj Bog je neskončno usmiljen . . .« »On noče smrti grešnika . . .« »Bog nas ni ustvaril za pekel . . .«

Tako se mnogi tolažijo in same sebe goljufajo. Toda o teh govori prerok Jeremija: »Proklet bodi, kdor greši zoper božjo milost.« Bog je res neskončno usmiljen — pa je tudi neskončno pravičen. In usmiljen je le tistim, ki so vredni usmiljenja, ki se ga bojijo in morda bolj po nesreči grešijo, nego pa iz hudobije. Sv. pismo govori: »Ne pravi: Grešil sem in kaj hudega se mi je pripetilo?« Sv. Alfonz: »Več grešnikov pahne v pekel božje usmiljenje, nego božja pravičnost;« ker zanašajoč se na usmiljenje človek greši pogosto in ima takorekoč Boga za norca. Kaj bi rekel oče otroku, ki ga pogostoma žali ravno zato, ker mu oče pogostoma hudobije odpušča. To je zloraba dobrote in zloraba usmiljenja.

Pomisli, koliko manjših grešnikov je bilo kaznovanih.

Dva sta bila razbojnika na Kalvariji, — a le eden se je izpreobrnil, eden, da bi grešnik ne obupal, samo eden pa, da bi grešnik predrzno ne zaupal.

Bog nas ni ustvaril za pekel, to je res. A sv. Avguštin govori: »Oni, ki te je ustvaril brez tebe, ne bo te izveličal brez tebe« — to je, če hočeš biti izveličan in ne pogubljen, moraš se potruditi, sodelovati z božjo milostjo.

Bog je postavil pred tebe življenje in smrt, kar si izbereš, to ti bode dano. Torej Bog ni kriv naše pogube, ampak sami. Ta pomen imajo besede. »Bog noče smrti grešnika« — ne, Bog noče — a grešnik hoče proti božji volji, če zlorablja božjo usmiljenost.

V. Peta zanka je: »Napačna sramežljivost pri spovedi.« »Kaj bo rekel spovednik . . .« »Se bojim . . .« Kaj bom pravil duhovniku svoje skrivnosti; kaj njemu mari moje življenje?«

Oh, grešno govorjenje! Kaj bo rekel spovednik, če se tistega greha izpoveš? Prav nič! Vesel bo — da si prišel, seveda s pravim kesanjem in dobro voljo. Ribič se bolj veseli debelih,

nego drobnih rib. Pa saj ni potrebno, da se izpoveduješ angelu — ampak duhovnu — človeku, ki lahko ravno tako greši kot ti. Ne boj se ga, le dobro voljo imej, vse stori, kar ti ukaže in te odveže.

Sram te je? Da! Pa grešiti se nisi sramoval? Pa sodnji dan, ko bodo vsi še ne izpovedani grehi javno pred sodbo odkriti? Kaj porečeš takrat? »Kam se revež češ podati? Kje prijatelja tam iskati?« — Pa ali ne veš, da mora mašnik raje umreti, nego povedati, kar je slišal na spovedi? Niti kar je v spovednici hvalevrednega slišal, ne sme povedati!

Kaj duhovniku mar tvoje življenje? Nič! Pač pa mu mora biti mar tvoja duša, zato je duhovnik. Glej! Ti si bolan in greš k zdravniku iskat zdravja. Zdravnik te povprašuje, kaj te boli, kako si živel, da si obolel . . . Ali boš mar rekel: »Kaj zdravniku mar moje življenje, moje skrivnosti?« Res življenje mu ni mar, a tvoje zdravje mu je pač mar, ker je zdravnik!

VI. Šesta mreža, s katero hudič lovi duše, je: »Strah pred pokoro.« Marsikateri grešnik misli: »Če grem k spovedi, moram obljubiti, da se poboljšam, ogibljem plesa, nečistosti . . . Tega pa ne morem in ne maram storiti.«

Tako? Torej nočeš Boga? Ti si podoben Judom, ki so kričali čez Jezusa: »Nočemo, da ta (Jezus) kraljuje čez nas!« — Ti si podoben Judom, ki so klicali: »Barabo nam izpusti, — Kristusa križaj.« Potem je s teboj ven! Zbogom Kristus, zbogom Marija, zbogom duša tvoja. Zate ni več rešitve!

Da, da ta mreža je kriva, da nezakonske matere ne pridejo k spovedi. Žive v smrtnem grehu. One so očitne grešnice — lahko s prstom nanje pokažeš: »V smrtnem grehu si . . .« »Nečistnica si . . .« »Nisi vredna, da greš v cerkev, dokler se ne očistiš!«

VII. Sedma zanka je: »Obupnost nad božjo milostjo.«

Moji grehi so preveliki; Bog jih ne more odpustiti. To je najhujša zanka, greh zoper Sv. Duha.

Da, dragi moji, tako dela hudič: najprej naganja človeka v greh, češ: greši, saj se boš izpovedal, saj ni tako hudo kot duhovni učijo, saj je Bog usmiljen . . . In človek ga sluša, greši, naklada greh na greh. Bog mu pošlje žarek milosti, da spozna svoj položaj, a tedaj se zopet oglasi hudič: »Zastonj, zate ni več odpusčenja!« In človek opusti vse krščansko življenje in se vda grešnemu življenju. In gorje mu, če je še na smrtni postelji obupan.

Živela je deklica, kakor lepa, tako tudi zakopana v blato najgrših grehov. Večkrat opominjana, naj opusti grešno življenje, je opomin le zametovala in se jim smejala. Mati njena je bila še zadovoljna in vesela, ko je videla svojo hčer oboževano od lepega števila malopridnih mladeničev. Šla ji je celo na roko, kupovala ji je fine obleke, spremljala na plesu. Žal, da se tudi

med nami dobe take matere, slepe in zapeljane in vzrok lastnih nesreč in sramot. Zgodilo se je, da je deklica zbolela. Zdravniki so brez pomoči. Bolezen hujša. Prijateljice jo opominjajo, naj se spravi z Bogom. Ona se pa nanje jezi. Pride duhovnik, da bi jo pridobil za spoved. A ona škriplje z zobmi, oči ima izpahnjene, žareče-divje in kriči: »Kaj odpuščenje, kaj usmiljenje; ne rabim, ne potrebujem ga! Kaj meni mar Kristus! — Ti, hudič, si moj, vzemi si mojo dušo; tvoja sem bila v življenju, tvoja bom po smrti.« In tako govoreč umrjel!

Kristjan moj! Ravnaj ravno narobe! Pred grehom misli vedno na božjo pravičnost. Po grehu, t. j. če si bil nesrečen in padel, se zateci k božjemu usmiljenju. Jezus je dobri Pastir. Njegove srce je neskončno usmiljeno. Posnemaj izgubljenega sina in sv. Petra, ne pa Judeža, ki je obupal.

Če se bojiš Jezusa, zateci se prej k Mariji, da ti da poguma.

Predragi! To so sedmeri ključi, s katerimi hudič tudi danes zapira srca kristjanov, da ne slušajo nas pridigarjev, da so vsi naši opomini bob ob steno. Toda, vi, ljubi moji! Odprite svoja srca Jezusu in njegovim opominom. Jezus se bliža, še par dni in obhajamo spomin njegovega rojstva. Jezus naj kraljuje med nami! On naj prebiva v vaših srcih ne samo v duhu, v milosti, ampak tudi po svojih naukih, zlasti pa v resnici — z sv. Rešnjim Telesom, katerega v obilnem številu zaužijte za pripravo na božič, da bomo imeli vesele praznike in da se uresničijo angelske besede: »Slava Bogu na višavi in mir ljudem, ki so dobre, svete volje.« Amen. Anton Križman.

Sveti božični praznik.

1. »Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.«

Na bregu morja se je sprehajal mož resne postave. Bil je Avguštin. Večerno solnce je bilo že zašlo. Veličasten je bil pogled na morje. Mogočno so šumeli morja valovi. »O morje,« kliče Avguštin, »o narava, ali si ti moj Bog, moreš moji duši podeliti mir?« Divje so šumeli valovi morja, kakor da so hoteli odgovoriti: »Mi nismo Bog. Cela narava, vse zlato, raznovrstno uživanje ne more vlti miru tvojemu srcu. Višje išči svojega Boga! Išči višje!« — Nebroj zvezd je svetilo na obširnem nebu. Avguštin je gledal kvišku na bliščečo lepoto zvezd in govoril: »Zvezde, ste ve moj Bog, morete podeliti mir moji duši?« Avguštinu se zazdi, kakor da je zavladała čudovita harmonija med zvezdami ter si domneva, da čuje skrivnosten glas: Me smo

samo stvari božje. Ustvarjena lepota ne more dati miru tvojemu srcu. Višje išči svojega Boga. — Avguštin išče višje. Njegov duhovni pogled prodira v skrivnostni svet angelov, ki klečijo pred Večnim, pred Bogom. Avguštin vprašuje: »Mogočni duhovi, ali ste vi moj Bog? Morete pomiriti moje srce?« Mi nismo tvoj Bog, začuje Avguštin. Mi smo stvari božje. Ne moremo miru dati tvojemu srcu. Višje išči svojega Stvarnika, Boga. — Avguštinova duša se dviga višje, nad naravo, nad duhove, nad vse ustvarjeno do prestola božjega. Avguštin ne vprašuje več. Avguštin moli. Tihota zavlada v njegovem srcu, podobno tihoti po prestanem viharju. Radosten zakliče: »Moje srce, o Bog, je bilo nemirno, dokler ni odpočilo v Tebi. Edini si, ki moreš dati mir moji duši.«

Tako se izraža sv. Avguštin v svoji knjigi: »Confessiones«, »izpovedi«.

V tihi zimski noči pred malone 2000 leti se je razlegalo veselo petje po betlehemskih planjavah: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!« Božji poslanci, množica angelov je pevala radostno pesem. Bog miru je bil sam prišel na svet, da prinese mir ljudem, ki so dobre volje. Bog miru je ljubko dete v betlehemskih jaslicah, čegar rojstva se spominjamo danes. Slavospev doni danes po katoliškem svetu, ker dete v jaslicah je resnično Sin večnega Boga, ki je prinesel ljudem pravi mir.

Ko je rimski cesar Avgust premagal vse sovražnike in si postavil cesarki sedež do tedaj nepopisne krasote, takrat je ponehal po dolgem času boj. Svet se je veselil miru. Vladala je skrivnostna tihota, kakor da se svet pripravlja na čudovite dogodke. Cesar Avgust je imel v oblasti usodo sveta. Avgustovo ime so izrekovale ustnice vseh ljudi. Hinavci ter prilizovalci so se že trudili, kako bodo laskavo častili cesarja, kako bodo dvorili Avgustu. V 42. letu Avgustovega vladanja se mahoma dogodi nekaj nepričakovanega. Poleg zlatega cesarjevega sedeža vidi svet uboge jaslice. Mejem, ko Avgust vodi usodo tisočerih ljudi, leži v naročju uboge matere revno dete. Je li mogoče najti večje nasprotje kakor je navedeno? Avgust v Rimu, dete v Betlehemu. Tam bogastvo, veličastvo, mogočnost, tukaj uboštvo, nizkost, slabost. Tam mogočen cesar, tukaj jokajoče dete.

Minula so leta. Nekdaj mogočno rimsko cesarstvo je razpadlo. Cesarska krona je bila odvzeta rimskim mogotcem. Preminuli so drug za drugim prevzetni zapovedniki. Drugo kraljestvo se dviga, večje, mogočnejše. To kraljestvo narašča od stoletja do stoletja. Drugo ime izgovarjajo ustnice vseh ljudi, drugo ime živi v srcih vseh. In to ime je blagoslovljeno od roda do roda. Kdo je novi osvoboditelj sveta? Betlehemsko dete je, Jezus Kristus, Sin živega Boga.

Leta 69. po Kristusovem rojstvu se poruši tempel kapitolskega Jupitra v Rimu. Leta 70. razpade tempel v Jeruzalemu. Dvoje največjih svetišč predkrščanske dobe zgine, narodom v znamenje, da je napočil čas rešitve, čas odrešenja. Po desetkratnih preganjanjih, po tristoletnem boju, zmaša vera Odrešenikova, vera Kristusova. Pade prevzetni, razuzdani Rim, postane plen in suženj barbarov. Cerkev Kristusova stoji, se razširja dalje, dalje. Nastanejo nove države, nova kraljetva se ustanovijo nad razvalinami starega sveta. Pa tudi poslednja razpadejo. Kraljestvo Kristusovo ostane in nadaljuje zmagoslavni vhod v vse dele sveta. Resnično, da je božje delo. Kdo ga je dovršil tako čudovito? Betlehemsko dete, Sin božji.

Dva tisoč let bo kmalu minulo, odkar se je zapričelo čudovito delo prerodenja človeštva. Kolikor let obstoja, toliko let boja. Pagansko lažimodrijanstvo, oprto na meč samodržca; krivoverstvo srednjega veka v zvezi z barbarstvom ter npravno propalostjo; napačna filozofija novejših dobe v spremstvu despotizma in anarhije so bili resni sovražniki, s katerimi se je moralo bojevati krščanstvo. Meč imperatorja je že zdavnaj strt; krivoverstva so se pozabila; vse težave so končno donesle Kristusovi Cerkvi novo življenje, nove zmage. Kdo je podelil Cerkvi moč, da je šla skozi boje vsakokrat kot zmagovalka? Tem močnejša na znotraj, čim slabejša se je zdela na zunaj. Bilo je betlehemsko Dete, Jezus Kristus, Sin živega Boga.

Njemu je dana vsa oblast, v nebesih in na zemlji. On kaže tek solncu. On odkazuje pot zvezdam na brezmejnem nebesu. On pošilja blisk na zemljo. On zaukazuje gromu. On vodi vodo v potoke in morja. On je postavil nebotične gore. On je preštel pesek ob morju. On, kralj časa, vodi tudi usodo človeštva. On, ki je ustvaril nebeške duhove, je tudi neomejeni kralj duhov na zemlji, t. j. naših neumrjoch duš.

Jezus Kristus, Sin večnega Boga, ki ga nebesa ne morejo obseči, je v revnih jaslicah. On, ki je gospodar celega sveta, leži na trdi slami. Jokajoče dete v jaslicah je večni Bog. Ponižal se je on, da bi dvignil človeka. Kaj je hotela njegova neskončna ljubezen, oznanjujejo danes nebeški duhovi, ki so v množici obiskali betlehemski hlevček in kličejo vznemirjenemu svetu: »Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!«

Kristjan, hočeš vedeti, kaj je pravi mir, kje je najti pravi mir, poslušaj sladke besede, ki so jih angeli govorili v sveti božični noči. Ko so božji poslanci prinesli veselo novico: »mir ljudem, ki so dobre volje«, so rekli preje: »Slava Bogu na višavah!« **M i r z a d o b i š s a m o p r i B o g u**, katerega si dolžan častiti, ljubiti.

Marija Magdalena je bila nesrečna, dokler se je vdajala veselju ter zapeljevanju sveta. Srečo in mir je našla šele tedaj, ko je pokleknila pred Zveličarja, skesaša ter ljubeča Boga. Ko

ji reče Jezus Kristus: »Odpuščeni so ti grehi, pojdi v miru.« začuti Magdalena v srcu prijetnost, kot da nosi v sebi nebesa.

Kristjan, išči mir tam, kjer ga edino moreš najti! Pojdi k Jezusu Kristusu! Idi danes k božjemu Detetu. Ponižaj se do božičnih jasic! Poglej, morda se blišči solza v očesu božjega Deteta? Ali se ne joče Dete zaradi tvojih grehov, tvoje nehvaležnosti? Daruj božjemu Detetu svoje solze kesanja in resni sklep poboljšanja in tudi ti boš zaslišal tolažljivo besedo: »Pojdi v miru.«

Ne obupaj, ako te težé grehi. Ljubezen božjega Deteta je neskončna. Glej v njegova nedolžna očesca. Ali ne bereš v njih usmiljenja, odpuščanja? Poslušaj udarce srca božjega Deteta. Majhno, neznatno je, pa skriva v sebi bogastvo milosti ter ljubezni božje. Opazuj Detetove ročice in nožice. Nežne so, pa kmalu bodo raztegnjene na križu, polne ran, v krvi, da odrešijo človeka. Pri betlehemskih jasicah vse spominja na ljubezen, na usmiljenje. Človek, ali tebe naj ne gane nedopovedljiva ljubezen božjega Deteta?

Na Akropolisu, na prastarem gradu grškega mesta Atene je bil sezidan najimenitnejši paganski tempelj. Posvečen je bil Palladi Ateni, boginji umetnosti in znanosti. Templu nasproti so kristjani sezidali svetišče v čast Materi božji. Pomenljivo piše o tem dogodku protestantovski zgodovinpisec Gregorovij: »Najlepša podoba krščanske vere in umetnosti je božja Mati z Detetom v naročju. Pred milo materjo je položila temnogledajoča Pallada Atene, učiteljica mrzle vednosti, ki ne ogreje srca, svoj ščit in kopje kot premagana.«

Da, Marija, ljuba Mati, je donesla svetu ljubezen, katera ogreje in potolaži srca vseh tudi najbolj ubogih. Zakaj tudi največjim siromakom je Marija dobra mati.

»Glej, tvoja mati!« pri tretji besedi Jezusovi na križu se je radovalo srce sv. Janeza, učenca ljubezni. Od tedaj nadalje odmeva vsak dan po krščanskem svetu: »Ave Marija!« »Češčena Marija!«

»Glej, tvoja mati!« kličem danes tudi tebi, kristjan. Veruj mi, da je Marija najboljša izmed vseh mater. Daruj njej in njenemu Detetu svoje srce, svojo ljubezen, in tvoje zbegano srce bo spoznal pravo ljubezen, bo občutilo nebeški, sladki mir. Po dokončanem potovanju skozi puščavo tega sveta boš našel Jezusa in Marijo, pa ne več v revnem Betlehemu, ampak gori v veličastnem Jeruzalemu, kjer bo vedno in vedno donela zmagoslavna pesem v čast Jezusu in Mariji. Amen.

P. Benvenut Winkler.

2. Božič in Marijine družnice.¹

Nad devetnajststo let je preteklo od prve sv. noči. In vendar nam je vsako leto ob svetih, milostipolnih božičnih praznikih, kakor da je bilo to včeraj, ne, kakor bi se godilo vse to čudežno in prečudežno danes. Zakaj vera in ljubezen vernih src prekoračita z enim samim korakom vsa stoletja in nas povedeta pred mesto Davidovo, pred Betlehem, v tisti preprosti, samotni hlevce, kjer se je dogodil največji čudež našega odrešenja, da je bil iz neomadeževane device rojen otrok, ki je bil Kristus Gospod, Sin božji.

A glejte, drage Marijine hčerke, ne samo s svojim otroškosrčnim veseljem lahko obnovimo to čudežno noč vsako leto v svojih srcih, lahko jo obnovimo še bolj dejansko, te dni, a tudi ob vsakem drugem času v letu.

Kako pa? boste vprašale.

Poglejmo si dogodke tiste prve sv. noči, pa nam bo z njimi dan odgovor na to vprašanje.

Cesar Avgust je iz Rima zapovedal, naj preštejejo ljudstvo po vsem širnem njegovem kraljestvu. In po tedanjih zakonih je moral vsak iti tja, od koder je bila njegova družina doma, da ga tam zapišejo. Ker sta Marija in Jožef bila iz družine Davidove, David pa je bil doma v Betlehemu, sta morala iti v Betlehem. A ko sta prišla tja, kako sta bila sprejeta, kako se jima je godilo? Evangelisti povedo to s kratkimi besedami: »Za nju ni bilo prostora v hiši« (Luk. 2) in »v svojo lastnino je prišel, pa negovi ga niso sprejeli.« (Jan. 1, 11.) Kaj se vam zdi o teh besedah? Ali ne padejo na verno srce kakor kladivo na naklo? Ali niso polne bridkosti za verno srce? In ali niso polne strašne obtožbe za prebivalce betlehemske? Za vse, katerih imen in stanu ne pozna danes nihče na vsem svetu, je bilo prostora dovolj v prenočišču in v drugih hišah, vsi so bili na toplem, za vse je bila pripravljena večerja, za vse oskrbljena postelj, le za dva ne, za najvišja, najimunitnejša, najsvetejša, kar jih je hodilo tisti dan po betlehemskih ulicah, za ta ni bilo prostora. In prostora ni bilo za Njega, ki ga je Marija nosila pod srcem, za nebes in zemlje Gospoda! In vendar ali bi ne bila največja čast in sreča, ki je doletela kdaj kako hišo, za hišo, ki bi bila sprejela Jožefa in Marijo, in bi bil rojen v nji Kristus Gospod, Sin božji?

Predrage Marijine hčerke, ali ni srce marsikatere deklice tudi nekak tedanji Betlehem? Za vsakega in za vse ima prostora, le za Jezusa, za Marijo, za Jožefa ne. Za vse ima tako deklice čas, le za Njega, ki bi morala imeti največ časa, za svojega Boga, ga nima. Z vsem ima veselje, a z Njim, ki je »radost angelska«, nima veselja.

¹ Primerno pa tudi za vse stanove.

Se vam li ne zde taka dekleta obžalovanja vredna? Orpajo se s svojo lahkomišelnostjo največje sreče, da bi imele pri sebi in v sebi ljubega Jezusa, Mater Marijo in sv. Jožefa, varih čistosti in nedolžnosti. In glejte, krivico delajo take Jezusu, ker mu jemljejo in ropajo njegovo lastnino — zakaj »v svojo lastnino je prišel, in njegovi ga niso sprejeli,« pravi evangelist o Judih, o Betlehemcih; in o nas vseh velja: njegova lastnina smo. A take mu jemljejo njegovo lastnino, svojo nedolžno dušo, jo dajejo svetu, jo mečejo v naročje vsakemu nevrednemu.

A ve, drage hčerke Marijine, boste dale tem trem, Jezusu, Mariji, Jožefu streho, zavetje in dom. Ve boste rekly: »Če bi ljubi Jezus tudi nikjer ne imel doma, v mojem srcu ga bo imel vedno!«

A kako mu pripravite stanovanje v svojem srcu? Z vero in ljubeznijo! — A bo Jezus res prišel, kdaj in kako bo prišel? Prišel bo, pride pri vsakem sv. obhajilu. Glejte, v Betlehemu bi mogla biti deležna te velike sreče, da bi imela Jezusa v sebi, le ena hiša, deležen je bil le pastirski hlev, a ve in vsak kristjan je deležen te sreče, kadarkoli vredno sprejme sv. obhajilo. Posebno zdaj, ob teh lepih, milostipolnih praznikih, ne zamudite te sreče. Če vam domača opravila količkaj dopuščajo, sprejmite je ob teh praznikih vsak dan. Saj ni to kaka dobrot in milost proti ljubemu Jezusu, ne, njegova pravica je, ki jo sme terjati: »Prišel je v svojo lastnino« — saj ste vse njegove. In darujte sv. obhajilo ljubemu Jezusu tudi za one, ki »nimajo zanj prostora«.

Kaj pa se je zgodilo v sv. noči dalje?

Prišli so iz nebes angeli, da se poklonijo svojemu Gospodu in Bogu, ležečemu na slami v jaslicah, prišli so pastirji, da počaste in molijo Zveličarja, Sina božjega. — Glejte, tudi to lahko ponavljate. Kadarkoli pridete počastit sem ljubega Jezusa v tabernaklju, delate isto, kar so delali angeli in pastirji v sveti noči. Greste morda včasih mimo cerkve in vidite, da je Jezus tukaj še bolj sam in zapuščen nego je bil v prvi sveti noči v betlehemskelem hlevu. Vstopite, počastite ga vsaj kratko! Ali doma, pri delu, na poti, spomnite se kaj nanj! Prestavite se v duhu v betlehemske hlev ali sem v cerkev, pokleknite v duhu pred božje Dete, pa ga vsaj kratko počastite s kakim pobožnim vzdihom: »Moj Jezus, ljubim te!« ali: »Hvaljen Jezus — na veke!« ali: »Moj Jezus, usmiljenje!« ali: »Presladko Srce Jezusovo, daj da te ljubim bolj in bolj!« ali: »O Jezus, tebi živim — o Jezus, tebi umrjem — o Jezus, tvoja sem živa in mrtva!« ali: »O Jezus, verujem v te — o Jezus, zaupam v te — o Jezus, ljubim te iz vsega srca!« Glejte, s tem vedno ponavljate prvo sv. noč, vedno spet častite, hvalite in molite Sina božjega z angeli in s pastirji.

Evangelist pravi dalje: »Angeli so Boga hvalili in rekli: Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so blage

volje« — in »so odšli v nebesa« (Luk. 2, 14. 15), a »pastirji so se vrnili in Boga slavili in hvalili«, (Luk. 2, 20.) Glejte srečo obeh! Angeli so šli nazaj v radost nebeško, pastirji so nesli s seboj polna srca božje, nebeške sreče — dar božjega Deteta. Isto bo tudi plačilo vam za vso ljubezen, ki jo izkažete božjemu Sinu: Mir in sreča srca na svetu, in da se boste po svoji veri in goreči svoji ljubezni dvigale više in više k Bogu in k nebesom, kjer bo večer Božič, večer najlepši, najsrečnejši praznik za vse, ki tukaj Jezusa ljubijo, ga časte in molijo, mu dajo prostora v svojem srcu, zakaj, kakor pravi evangelist, »kateri so ga sprejeli, tem je dal oblast, postati otroci božji.« Amen.

Ksaver Meško.

Praznik sv. Štefana.

Kako naj posnemamo sv. Štefana.

Praznik prvega mučenca, sv. Štefana, praznujemo danes. Praznike svetnikov je sv. Cerkev vpeljala zato, da bi verniki premišljevali njihovo življenje, se nad njimi vzgledovali in jih posnemali. —

Kako naj posnemamo sv. Štefana? To hočemo danes premišljevati.

Morda se komu skoro nemogoče zdi, ko sem rekel, da naj posnemamo sv. Štefana. Spomnil se je, kako učeno je sveti Štefan zagovarjal sv. vero, kako so ga tirali na morišče, kako je kamenje nanj letelo; pa si je mislil: oh, to vse je za me prehudu! Kako bi zamogel zagovarjati sv. vero, kako bi zamogel toliko trpeti. Saj že trepetam, ako se le spomnim na sv. Štefana!

Predragi! Da ne boš kar naprej obupaval, ti najprvo povem to-le: Ni vse, kar beremo v življenju svetnikov, zapisano zato, da bi mi vse morali posnemati. Da, velikokrat beremo v življenju svetnikov kaj takega, česar mi ne moremo posnemati, pa nam tudi posnemati ni potreba. — Recimo: Ali je nam potreba posnemati sv. Štefana v mučeništvu? Gotovo ne! Saj nas nobeden ne preganja, saj nam nihče ne brani spoznavati in častiti pravega Boga; kjer pa se ljudem zabranjuje prava vera: tam pa je njihova dolžnost, da sv. Štefana posnemajo tudi v mučeništvu in da raje dajo kri in življenje, kakor pa da zataje Jezusovo vero. — V življenju svetnikov, še posebno v življenju sv. mučencev, je torej veliko takega popisanega, česar mi posnemati ne moremo, pač pa jih lahko občudujemo, kako so zamogli toliko prenesti, toliko prestati; pa z njihovim junaštvom primerjati svojo slabost, pa bomo vzdihnili: o, kako daleč za njimi smo mi! — Od vsakega svetnika pa, ako preberemo njegov življenjepis, se lahko kaj učimo, kar tudi mi lahko storimo, pa

tudi storiti moramo, ako hočemo priti v nebesa. Kaj naj se torej učimo od sv. Štefana?

Sv. Štefan je sam o neki prikazni ob kratkem opisal svoje življenje. Prikazal se je bil namreč sv. Brigiti in ji razodel to-le: »Jaz sem od svoje prve mladosti začel Boga ljubiti, ker sem imel take starše, ki so skrbeli za zveličanje moje duše. Ko pa je Jezus Kristus začel učiti, sem ga prav z veseljem poslušal in precej po njegovem vnebohodu sem se apostov oprijel in jim zvesto stregel v vsem, kar mi je bilo naloženo. Ko so ljudje Jezusa, mojega Boga, preklinjevali, sem bil vesel, da se mi je nudila priložnost z njimi govoriti ter sem jih vedno svaril za voljo njihove trdovratnosti. Pripravljen sem bil, za resnico umreti in tako svojega Gospoda posnemati.« (Cf. »Kristusovo življenje« II., str. 627.) — **M a l o besedi** — **p a v e l i k o naukov!**

1. »Jaz sem od svoje mladosti začel Boga ljubiti, ker sem imel take starše, ki so skrbeli za zveličanje moje duše.« O, kako lep nauk otrokom in staršem! Precej, ko se začne otroku nekoliko pamet razvijati, naj se seznanj z Jezusom in Marijo! Naj se mu pokaže podoba Jezusova in Marijina, pa, seveda, razloži, da je Jezus naš Bog, da ima pridne otroke zelo rad in jih bo k sebi v nebesa vzel, hudobne pa on nima rad in jih bo ostro kaznoval. O Mariji naj se pove otroku, da je ona Jezusova mati, pa, da ima tudi ona rada tiste, ki so pridni, ki radi ubogajo, ki radi molijo, ki radi v cerkev hodijo itd. O, srečen otrok, ki ima take starše, ki ga že od prve mladosti navajajo k dobremu in skrbijo za njegovo zveličanje! Starši, ki tako ravnaajo s svojimi otročiči, se pač zavedajo zapovedi božje, ki jim velevala: »Ako imaš otroke, poučuj jih in pripoguj jih z mladega.« (Sirah 7, 25.) »Poučuj svojega sina in te bo slavil in veselje delal tvoji duši.« (Pregov. 29, 17.) Taki starši zares izpolnjujejo navodilo sv. apostola Pavla: »Očetje, izredite svoje otroke v poučenju in svarjenju Gospodovem« (Efež. 6, 4) t. j. vzgojite jih po krščansko, poučujte jih v krščanskem nauku in vadite jih krščanskega življenja! Pa žal, koliko krščanskih staršev je, ki se kaj malo ali pa nič ne menijo za to svojo dolžnost! Pa tudi, koliko otrok je, ki se kar nič ne zmenijo za nauke, ki jih jim dajejo dobri in skrbni starši! In posledica tega je, da otrok, ki se še pravilno prekrizati ne zna, zna pa že precej iger in precej kletvin.

2. »Ko je začel Jezus učiti, sem ga prav z veseljem poslušal in precej po njegovem vnebohodu sem se apostolov oprijel in jim zvesto stregel v vsem, kar mi je bilo naloženo.« Zopet posnemanja vredno in pa potrebno nam vsem. — Sicer sedaj Jezus ne hodi očitno po svetu, da bi učil, tma pa svoje namestnike, ki mesto njega in v njegovem imenu učijo. In kdo so ti? Prvi so zopet starši. Nikar ne reci, kako naj me starši učijo, saj jaz sam več vem in znam, kakor pa oni. Ti ne odrečem vsega. Kdor se je v šoli pridno učil krščanski nauk,

zares lahko več zna, kakor pa njegovi postarni starši, ki morda niso imeli v mladosti prilike, da bi bili v šolo hodili, ali so pa tudi že marsikaj pozabili. Toda, če bi se hotel kak otrok, in recimo, tudi odrasel otrok, ki je že morda gospodar, ponašati napram svojim staršem, da on več zna, kakor pa oni, takega bi jaz vprašal, ali še ve iz katekizma, da Jezus ni samo ljudi učil verskih resnic, ampak, da je tudi ljudi svaril pred pregrehami. In to dolžnost, namreč otroke svariti, imajo tudi starši. Četudi bi ne bili tako natančno poučeni v verskih resnicah, to vendar vedo, kaj je prav in kaj ni prav, da so le zdrave pameti. In ako pri svojih otrocih kaj opazijo, kar ni prav, pa je njihova dolžnost, da otroke posvarijo; dolžnost otrok pa je: da svoje starše ubogajo in opustijo, kar ni prav.

Nadalje so namestniki Jezusovi — duhovniki. Oni so prejeli od Jezusa oblast, pa tudi dolžnost, da ljudi učijo. Jezus je naročil apostolom: »Pojdite in učite vse narode — učite jih izpolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal. In glejte! Jaz sem z vami vse dni do konca sveta.« (Mat. 28, 19. 12.) — Ali čuješ Jezusovo povelje: Ali čuješ njegovo obljubo? Te besede je Jezus govoril na Oljski gori malo pred svojim vnebohodom. Ali so veljale le apostolom? Kdaj so že apostoli pomrli — in vendar jim je Jezus obljubil, da ostane pri ljudeh do konca sveta! Ta obljuba torej ne velja samo apostolom, ona velja katoliški Cerkvi, ona velja vsem tistim, ki jih katoliška Cerkev pooblasti, da oznanjujejo Kristusa, da razširjajo njegov božji nauk. Sv. Štefan zatrjuje o samem sebi, »da se je po vnebohodu Jezusovem oprijel apostolov in jim zvesto streigel v vsem, kar mu je bilo naloženo.« Ali je v teh svetnikovih besedah kak nauk za sedanje kristjane? Ali se ravna po zgledu sv. Štefana? Ali se tudi oni oprijemajo oznanjevalcev sv. vere? Ali jih poslušajo? Ali storijo, kar jim pridigar svetuje, priporoča, zaukazuje? O, kolikokrat duhovnik za ves svoj trud ne zasluži družega, kakor da se mu ljudje posmehujejo, se iz njega norčujejo in kolikor le morejo — nasprotujejo!

3. »Ko so Judje Jezusa, mojega Boga, preklinjevali, sem bil vesel, da sem priložnost našel z njimi govoriti, ter sem jih vedno svaril zavoljo njihove trdovratnosti.« — Kolikokrat se dogodi, da se kristjani — vsaj krščeni so, dasi ne zaslužijo imena »kristjan« — da se torej taki »po imenu — kristjani« norčujejo iz Jezusa, iz njegovega nauka, katoliške Cerkve, iz sv. zakramentov, iz cerkvenih blagoslovov itd.! Glej! Tu je priložnost, da posnemamo sv. Štefana, da se potegnemo za Jezusa in njegov nauk, in da odločno zavrremo zasramovalce Jezusove. Ali storimo tako? Ali pa mar tudi mi z njimi potegnemo, in se še celo smejamo neslanostim, ki jih uganjajo sovražniki Jezusovi? — Pa bo morda kdo rekel: vem, da to ni prav; saj bi jih posvaril, pa se bojim, da bi se potem iz mene norčevali. Da, seveda, kdor tako misli, tak pač lahko reče, da ne more posnemati sv. Šte-

fana; pa bolj pravilno in bolj resnično bi bilo, ako bi rekel, da ne mara posnemati sv. Štefana. Ali se mar niso tudi iz sv. Štefana norčevali? Pa še več, kakor norčevali! Ko jim je dokazoval, da je Jezus pravi Bog, pa so si ušesa zatisnili in mu grozili. Ali se je pa Štefan tresel pred njimi? Ali se jih je bal? Vse nekaj drugega nam o njem pove sv. pismo. Ko so se oni nad njim grozili in z zobmi škripali, pa jim je mirno odgovoril: »Glejte, vidim nebesa odprta in Sinu človekovega stati na desnici božji.« (Dej. ap. 7, 55.) — Sv. Štefan se torej ni bal zasramovanja, ako se za Jezusa potegne; še celo smrti se ni bal, kakor je sam razodel sv. Brigiti: »Pripravljen sem bil za resnico umreti, in tako svojega Gospoda posnemati.«

Predragi! Ali boš sedaj še rekel, da ne moreš posnemati sv. Štefana: sicer ne vsi enako, ampak vsak po svojem stanu. Pa še to-le pristavim: **Mi v s i m o r a m o** posnemati sv. Štefana, ako se hočemo kdaj z njim vred veseliti v svetih nebesih. Amen.

† Dekan Fr. Gornik.

Nedelja pred novim letom.¹

Jobi današnjih dni.

Kakor je bilo Gospodu všeč, se je zgodilo. Ime Gospodovo bodi čiščeno.

Job 1, 21.

Čudovito knjigo imamo v sv. pismu. Knjigo, ki je v vseh časih tehtala zelo mnogo, a je ravno v sedanjih časih še večjega pomena, nego kdajkoli. Je pa to knjiga Jobova.

Pripoveduje pa nam ta knjiga to-le: Ob času očakov, torej kakih dva tisoč let pred rojstvom Gospodovim, je živel v deželi Hus, v današnji Arabiji, mož z imenom Job. In ta mož je bil poln in pravičen ter se je Boga bal in hudega vzdrževal. Imel je sedem sinov in tri hčerke in silno bogastvo, namreč 7000 ovac, 3000 velblodov ali kamel, 500 jarmov volov in 500 oslic in celo množico poslov. Zaradi tega obilnega bogastva, še bolj pa zaradi svoje pravičnosti in zaradi usmiljenja z ubogimi je bil v vsej deželi zelo spoštovan.

Nekega dne pa, pravi sv. pismo, ki nam govori in kaže te prizore v nebesih po človeško, kakor bi si mislila preprosta človeška pamet, so se zbrali pred Bogom angeli nebeški. Prišel pa je pred Gospoda tudi satan; in temu pravi Bog: »Si li videl mojega služabnika Joba, da mu ni enakega na zemlji v pošte-

¹ Oziroma za starega leta dan ali za novo leto.

nosti in pobožnosti?« Satan pa pravi: »Se li mar Job zastonj Boga boji? Nisi li varoval njega in njegove hiše vseh nesreč? In blagoslovil si delo njegovih rok, da se je razrastlo v veliko bogastvo. Iztegni pa svojo roko in vzemi mu bogastvo, pa boš videl: v obličje te bo klel.« Tedaj reče Gospod Bog satanu: »Glej, vse, kar ima, je v tvoji roki. Samo njega se ne dotikaj.« — In satan je šel izpred Gospoda, da se loti Joba.

Jobovi sinovi in hčere pa so se bili ravno tiste dni zbrali v hiši najstarejšega brata, ki je praznoval svoj rojstni dan. In ravno ta dan veselja porabi hudi duh, da bi izvedel svoje nakane in udaril Joba z vsemi nesrečami. Seveda se je zgodilo to z božjim pripuščanjem, ker brez božjega dovoljenja ali celo proti božji volji ne more hudi duh ničesar storiti. — Naenkrat prihiti namreč v Jobov dom eden hlapcev in mu naznani: »Voli so orali in oslice so se zraven njih pasle, kar planejo nad nas Sabejci, sovražen in roparski sosednji narod, vole in oslice uropajo, pastirje pa z mečem pokončajo. Samo jaz sem ušel, da ti to naznanim.« Še je govoril, kar prihiti že drug in pravi: »Ogenj je padel z neba na ovce in pastirje in jih je pokončal. Samo jaz sem ubežal, da ti to naznanim.« Še je govoril ta, kar prihiti tretji in pravi: »Kaldejci so pridrli v deželo, planili na velblode in jih odgnali, pastirje pa pomorili.« Samo jaz sem ubežal, da ti to naznanim.« Še je govoril ta, kar prihiti četrti in pravi: »Tvoji sinovi in hčere so jedli v hiši svojega najstarejšega brata, kar pridrvi iz puščave silen vihar in pretrse vse štiri vogle hiše. In hiša se je podrla in je pokopala v razvalinah vse tvoje otroke in njih posle. Samo jaz sem ubežal, da ti to naznanim.« — Tedaj je Job vstal, je pretrgal — saj je bil človek in ljubeč oče — od žalosti svoja oblačila, je padel na tla, molil in rekel: »Nag sem prišel iz telesa svoje matere in nag se tja povrnem. Gospod je dal, Gospod je vzel. Kakor je bilo Gospodu všeč, se je zgodilo. Ime Gospodovo bodi češčeno.« In Job se ni pregrešil v svoji boli in nesreči in ni ene besede govoril zoper Boga.

Zgodilo se je pa, da so bili spet angeli zbrani pred svojim Gospodom in Bogom. Pa je prišel tudi satan. Tedaj mu Bog pravi: »Si li videl mojega služabnika Joba, da mu ga ni enakega na zemlji, da je pobožen in pravičen mož, ki se Boga boji, se hudega vzdržuje in v vsem ohrani nedolžnost?« Satan pa pravi: »Vse, kar človek ima, da za svoje življenje. Iztegni pa roko, dotakni se njegovega telesa, pa boš videl, da te bo v obraz klel.« Gospod mu pravi: »Glej, v tvoji roki je, vendar njegovo življenje ohrani« — t. j. stori z njim, karkoli hočeš, samo umoriti ga ne smeš.

Satan je šel in je udaril Joba z najhujšimi turovi, s strašno gobavo boleznijo, od podplatov do temena. Ker je bila bolezen tako ostudna, Job niti v hiši ni mogel prebivati, ampak sedel je zunaj na gnojišču in si je s črepinjami gnoj s telesa strgal. Njegovi ženi je bilo že preveč te grozne bolezni in govorila mu je:

»Ali boš še ostal pri svoji pobožnosti? Saj vidiš, kaj imaš zdaj od nje. Prekolni Boga in umri!« Job pa jo posvari: »Govoriš kakor nespametna in brezbožna ženska. Ako smo dobro sprejemali iz roke božje, zakaj ne bi tudi hudega?« In spet se Job tudi v tej prehudi preizkušnji ni pregrešil ne z eno besedo.

Slišali so o Jobovi nesreči tudi trije Jobovi prijatelji in prišli so ga obiskat in tolažiti. A ga niso več spoznali, tako je bil po boleznih izpremenjen. Od žalosti so se naglas jokali, a Jobu tudi očitali, ker so sodili po kratki človeški pameti, da je moral Boga hudo žaliti, ker ga tako kaznuje. A Job, svest si svoje nedolžnosti, se potegne za svoje poštenje in pravi, da pač ve, da noben človek, z Bogom primèrjan, ni pravičen, vendar se ne zaveda nikakih hudobij, in da ne bo nikoli mrmral zoper Boga naj ga tudi uniči. Saj vé, dasi je sedaj vse njegovo telo ena sama rana, da bo nekoč s tem telesom od mrtvih vstal, in bo tedaj tudi telo dobilo plačilo za svoje sedanje trpljenje: V nebesih je priča moje nedolžnosti. Dokler je sapa v meni, moje ustnice ne bodo govorile nič krivičnega. Ako me tudi Bog konča, hočem še upati vanj. Vem namreč, da moj Odrešenik živi; in poslednji dan bom vstal iz zemlje in bom zopet s kožo obdan in v svojem mesu bom gledal svojega Boga.«

Kaj ne, predragi v Gospodu, kako krasen zgled neomajne vere in skalnotrdega zaupanja v Boga! A ta vera in to zaupanje tudi ni bilo osramočeno. Zakaj izpregovoril je sam Bog, je posvaril in poučil prijatelje Jobove, da so kratkovidno in napačno sodili. Jobu pa je podaril spet zdravje ter mu dal še enkrat toliko bogastva, kakor ga je imel do tedaj. Tudi sedem sinov in tri hčere je zopet dobil. Živel je po ti hudi preizkušnji še 140 let v sreči in blagoslovu ter je videl sinov sinove do četrtega rodu.

Rekli smo v začetku, predragi v Gospodu zbrani, da so bukve Jobove za današnje dni posebnega pomena. Zakaj pač? Zato, ker je posebno v sedanjih časih mnogo mnogo Jobov, Jobov po trpljenju, a hvala Bogu, Jobov tudi po potrpežljivosti in vdanosti v voljo božjo ob vseh nesrečah, ob vsem trpljenju.

Le pogledjmo v preteklo leto ali v vsa ta leta svetovne vojne. Kaj ne, koliko družin je še ob začetku minulega leta živelo v najlepši sreči, mnogo več še ob začetku vojne, pred vojno. A kakor tisti vihar, vzbujen po hudem duhu in poslan po njem iz puščave, je pridrvela čez deželo vojska. Z vojsko so prišle še druge nesreče: sovražnik je vdrl čez mejo, prišlo je pomankanje, prišle so kužne bolezni, zveste tovarišice vsake vojne. In glejte, mir, sreča, blagostanje marsikatere hiše in rodbine je bilo uničeno, kakor sreča Jobova. Kolikeri so izgubili dom in premoženje kakor Job, kolikeri starši sinove kakor Job, žene može, bratje in sestre brate, otroci očete. V kolikere hiše se bodo vrnili očetje, možje, sinovi kot pohabljeni, bolni na duši in na telesu, odvajeni dela, nezmožni za delo. Kolikerih hiš srečo in veselje je porušila v kratkih dneh kužna bolezen. O da,

da, mnogo Jobov je med nami, moških in ženskih. Res, slišalo se je v teh letih tudi mnogo glasov, sličnih glasu Jobove žene: »Saj vsa vera, vse zaupanje v Boga, vsa molitev nič ne pomagajo!« Nespametno je bilo to govorjenje, kakor je bilo nespametno in grešno govorjenje Jobove žene. Ali pa je bil le izliv hipne malodušnosti, nenadnega obupa; a srce in volja sta to malodušnost kmalu premagala. Čast pa Bogu, reči smemo, da je velika večina naših ljudi vse preizkušnje prenašala kakor svetopisemski junak Job. Izvedel je oče, izvedela je mati, da je padel sin, žena je dobila težko sporočilo, da je že v zemlji ljubljeni mož, otrokom so pisali, da nikoli več ne bodo videli dragega očeta; ali doma vam je umrl sin, hčerka, oče, mati, mož, žena, brat, sestra, cvetoča mlada nevesta, kar na naglem, čez noč, v enem dnevu — pa ste po prvi žalosti, ki vas je premagala in potrla na tla, kakor Joba — in ni bila grešna ta žalost, saj ste vendar očetje in matere, žene, bratje in sestre, otroci, neveste in ženini — pa ste po prvi žgoči žalosti dvignili oči in misli in srce k Bogu in ste molili: »Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji« — in ste šli po svojih opravkih, zdravnik k bolnikom, ki so klicali njegovega znanja in njegove pomoči, uradnik v urad, učitelj v šolo, vojak na fronto, kmet na polje in k drugim težkim svojim delom, rokodelec k svojemu opravilu, matere in žene, sestre in neveste za svojimi dolžnostmi — glejte, vi vsi ste Jobi, vredni občudovanja, veliki v očeh Gospodovih. Vem, in vé to Gospod Bog, vé bolje ko mi, kako težko je včasih reči: »Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji« — kako težko je reči ob udarcih, ki človeka pobijejo kar v prah: »Kakor je bilo Gospodu všeč, se je zgodilo. Ime Gospodovo bodi češčeno!« A čim težje je, tem večji junaki ste, ako vendar tako govorite. In če bi vam Gospod tudi tukaj ne povrnil in vas ne poplašal kakor Joba, bo tem večje vaše plačilo v nebesih.

Kaj nam pač prinese novo leto? V temi leži pred nami, nihče ne more pogledati za zastor, ki nas loči od bodočnosti. Morda nam prinese novo trpljenje, še hujše preizkušnje. Daj nam Bog milost in moč, da bi bili v njih vsi močni, stanovitni Jobi. Da bi govorili ob vsaki novi preizkušnji, ob vsaki nesreči: »Kakor je bilo Gospodu všeč, se je zgodilo. Ime Gospodovo bodi češčeno.« Amen.

Ksaver Meško.

Govor za glavni praznik deklinke Marijine družbe.

(Vabilo v Marijino družbo.)

Zbrali smo se v nenavadnem številu, iz vseh krajev smo se sešli skupaj v ta božji hram, Zakaj pač? Dragi moji, zbrali smo se zato, da počastimo Brezmadežno, da javno manifestiramo zoper greh, da očitno pokažemo svojo ljubezen do vsega dobrega in lepega. Da, danes slavimo Marijo, ki nikdar ni imela niti sence greha na sebi, nasprotno pa je imela toliko čednosti in milosti božje, kakor nihče drugi na zemlji. Tudi mi se želimo približati njeni brezmadežni svetosti, zato hočemo danes na praznik njenega brezmadežnega spočetja zopet obnoviti svoje sovrašтво do satana in greha ter poživiti svojo ljubezen do čednosti, do milosti in do vsega, kar je božjega. Dragi poslušalci, lepo je to in vse hvale vredno, vendar pazimo, da ne ostanemo samo pri besedah! Veliko sijajnih manifestacij vidi svet. Spreveda noče biti konec, godbe igrajo kakor za stavo, brez števila zastav se vije v sprevodu, zastave vihrajo ob hišah, po sprevodu pa se vrste na veselici vesele pesmi, blesteči govori in trkanje s kozarci — vse je polno navdušenja za kako lepo stvar. Pa kaj je največkrat uspeh teh lepih manifestacij? Največkrat kmalu izgine tudi navdušenje za ono dobro stvar, vsi lepi načrti so pozabljeni. O, dragi moji, ali se hočemo tudi mi tako osmešiti? Ne! Danes izjavljamo, da sovražimo greh in to hočemo tudi v resnici držati! Z vsemi sredstvi se bomo prizadevali, da izgine greh iz naših dejanj.

Različna so sredstva, ki jih bomo rabili v boju zoper greh. Toda ene izmed nas so si izbrale posebno sredstvo zoper greh, izredno dobro sredstvo, to so članice naše Marijine družbe, ki obhajajo danes svoj glavni družbeni praznik. Te so se združile v boju zoper greh, v borbi za čednosti. Skupaj v medsebojnem navdušenju in medsebojni ljubezni si pod vodstvom svojega voditelja bolj gotovo kot drugi izvojujejo zmago za zmago zoper satana. Saj se pod nadzorstvom lažje varujejo grešnih priložnosti, ki jih zapeljujejo v greh, pogosteje prejemajo sv. zakramente, slišijo več dobrih nauk in opominov, bolj pazijo nase, več molijo, molijo ena za drugo. In kar je največ! One so se posvetile Mariji, izročile so se ji v varstvo in jo izvolile za svojo mater. Zato skrbi Marija zanje bolj kot skrbi na zemlji najboljša mati za svojega otroka. O blagor vam, dekleta, ki ste že v Marijini družbi! Ve smete reči: bolj kot drugi sovražimo satana in grešni svet, bolj kot drugi ljubimo vse dobro, bolj kot drugi smo zvezane z Marijo. O da bi pač vedno ostale take! Zato danes, ko ste se znova posvetile Mariji, prosite samo to, da bi ostale zveste svoji obljudi, da bi ostale zveste

svoji nebeški Materi. Saj veste, veliko pripomočkov in milosti imate na razpolago, a mogoče je le, da se izneverite. Glejte, Judež Iškarjot je bil celo Jezusov apostol, a se je izneveril, tudi pri vas je to mogoče! Zato danes tudi trdno sklenite, da boste zvesto izpolnjevale vsa družbena pravila, hodile k shodom, k skupnemu obhajilu, da boste v vsem ubogale svojega voditelja.

Ko govorim Marijinim članicam in o njihovi sreči, mi pa misli uhajajo na one dekleta, ki še niso v Marijini družbi. Tudi teh želi sv. Cerkev, tudi te pričakuje Marija v svojo družbo. In Bogu bodi potoženo, velika je naša fara, a malo je deklet v Marijini družbi. Kaj je vzrok temu žalostnemu dejstvu? Ali jih je sram, ali so tako samosvoje, ali so tako navezane na svet, ali so tako lahkomišljene naša dekleta? — 1. Da, mnogih deklet je sram Marijine družbe. »Me ne veseli«, pravijo, zakaj to se jim zdi prenizko, da bi bile Marijine hčere. Vprašam vas, kaj pa zgubi dekleta v Marijini družbi? Ali ji upade obraz, ali je njena obleka manj lepa? Vsega tega ni, temveč dekleta v Marijini družbi se bolj ogiba greha, raje moli, daje lepši zgled — in tega vas je sram? O, če vas je tega sram, potem ste v žalostnem stanju in jaz bi se tega stanja veliko bolj sramoval. Če se pa kdo obregne ob te, ker si Marijina družbenica, vedi: ne učenost, ne čednost, ne olika, temveč surovost in zaslepljenost govori iz njega, in te surovosti naj se bojimo? — 2. Pa srečam drugo. Kaj p...ta? Njo muči svojeglavnost. »Saj brez družbe ravno tako dobro živim,« je njen odgovor. Res, tudi izven družbe lahko dobro živiš, a v družbi lažje, zakaj v družbi je več pripomočkov za lepo življenje. In morda dobro živiš sedaj, a ko bodo prišle skušnjave in priložnosti, boš brez družbe padla. Dalje: ali ni veliko lepše, da ste vse dobre dekleta skupaj združene, se skupaj veselite, skupaj navdušujete, skupaj opominjate, se skupaj bojujete? Zato premagajte svojeglavnost in približajte se naši družbi. — 3. Tretje vrste deklet je pa največ! Te so žive, svet jih mika ter vabi in one mu teko z odprtimi rokami nasproti. Zato nočejo biti v Marijini družbi, ker uči ravno nasprotno. Oh, da bi se plesu odpovedale, kadar je prilika, da bi se fantov ogibale, kadar se jim ponujajo, tega pa že ne — rajši puste Marijino družbo. Pcpolno prostost hočejo imeti v uživanju mladosti in sveta. O žalostna prostost! Prava prostost prinese srečo, veselje, napredek, a prostost, ki jo ve želite? Ah, ta prostost vam prinese le smrt, žalost in zapuščenost, uboštvo, bolezen, da, sramoto pred vsem svetom. Morda se smejete mojim besedam in jim ne verjamete, tudi jaz jim nisem rad verjel, a že po svoji majhni skušnji, ki jo imam, sem spoznal, da so popolnoma resnične te besede. Zato pazite, da ne bo prepozno, in mi verjemite! O zunaj je svet lep in vabljev, toda znotraj: kako je grenak in strupen. Zato se vse, ki imate še nepokvarjeno srce, zatecite v zavetje Marijine družbe! V družbi boste vedno bolj občutile ničevnost in grenkost sveta, da se ga boste vedno

lažje ogibale in ga studile. O prosim vas, odločno in pogumno pretrgajte vezi sveta! — 4. Končno ostanejo še taka dekleta, ki bi se sicer zapisale, pa se dajo vedno pregovoriti od svojih prijateljic in znank, ki jim branijo stopiti v Marijino družbo. Povej mi, ali ti svetujejo te prijateljice kaj dobrega, ali jim je kaj zate! Ne, ampak zase jim je, ker same nočejo vstopiti, zato tudi tebi ne puste, da jih ne bi grizla vest. In ti jih ubogaš? Ali bi tudi ubogala svojo prijateljico, če bi ona skočila v vodo in ti zaklicala: »To si neumna, če tudi ti ne skočiš v vodo.« Ne ozirajte se torej na svoje hudobne znanke in stopite v Marijino družbo! Saj bo to dobro za vas, pa tudi za vaše prijateljice, ki bodo sledile vašemu zgledu.

Draga dekleta, podrti so vsi vaši ugovori, vse ovire, ki vam branijo v Marijino družbo. Zato pridite, vse ste vabljene, ali hčdite še v ponavljavno šolo ali ne, ali ste stare pod 20 let, ali nad 20 let, prav vse ste vabljene od 14. leta dalje. Da pa bo imelo moje vabilo večji učinek, naj se obrnem še do vas, dragi starši! Od vaše pomoči veliko pričakujem. Žalibog, da doslej ni bilo tako, kot bi človek želel, ni bilo pravega zanimanja in sodelovanja od strani staršev za Marijino družbo. Ljubi starši, kaj vas vendar drži nazaj? Ali ne želite imeti poštenih, pobožnih, pridnih hčera in da bi vedno take ostale? Mislim, da ga ni očeta in ne matere med nami, ki bi tega ne želela. In glejte: Marijina družba je ravno zato, da vam pomaga, da se z vami trudi za dobre in pobožne hčere. Ali ne boste potem vsega storili, da bo vaša hči v Marijini družbi? No, kaka skrbna mamica se boji, da njena hči ne bo dobila ženina, če bo v Marijini družbi. Kajne, čudna skrb! Saj Marijina družba ni zato, da bi branila svojim članicam možiti se, saj tudi ona ne graja poštenega znanja, v kolikor je potrebno za zakon; pač pa Marijina družba strogo prepoveduje nepošteno, grešno znanje, ki rodi le greh ali kvečemu nesrečen zakon. Če pa kaka hči brez poštenega znanja ne more dobiti ženina, temveč le z grehom, potem je boljše zanjo, da ga ne dobi. Stotera, da, tisočera skušnja kaže, da sledi zakonu, ki ga je zvezal greh, le razpor, sovraštvo, večna nesreča. In morda je že kdo izmed vas okusil, da je stokrat boljši samski stan kot pa tak nesrečen zakon. Zato, dragi starši, bodite v tem oziru brez skrbi! Odslej naj nikdar več ne sliši vaša hči od vas besede: »Kakor hočeš, pa naredi!« S tem ji vzamete ves pogum. Dragi starši, odslej naj bo tako vaše ravnanje: če vas hči vpraša za svet glede Marijine družbe, ji покаžite veselje in ji jo toplo priporočite, če se vaša hči ne meni za Marijino družbo, jo opomnite nanjo, če se je brani, jo posvarite! Prosim vas te usluge vse starše iz cele župnije!

Dragi! Rekel sem v začetku: Danes častimo Marijo, vzvišeno kot mater, vzvišeno kot devico. In kaj naj vam danes bolj

želim kot to, da bi hodili po Mrijinih stopinjah na zemlji, po Marijinih stopinjah v nebesa. Da, vi starši boste hodili tu po njenih stopinjah, če boste tako skrbeli za svoje otroke, svoje hčere, kakor je Marija skrbela za svojega Sina. Ne morete pa lepše skrbeti za svoje hčere kakor da jih darujete po Marijini družbi Mariji. Ve dekleta pa boste hodile na zemlji po Marijinih stopinjah, če boste tako lepo in neomadeževano živele kot je živela Marija. Najlepše pa boste živele, če se boste v Marijini družbi posvetile Mariji. O dragi starši, draga dekleta, če boste tako hodili po Marijinih stopinjah na zemlji, potem tudi ne boste zgrešili onih Marijinih stopinj, ki peljejo v nebesa. Amen.

Fr. Vavpetič.

Evharistični govori.

Spisal Franc Bernik.

12. Vzgajajmo — evharistično.

(Konec.)

II. In sedaj le kratka beseda še posebej tebi, o d r a š č a - j o č a m l a d i n a, vam fantje in dekleta!

Kratka beseda, pravim. Saj je jasno kot beli dan, da vse, prav vse, kar smo doslej slišali o vzgoji otrok za sv. Rešnje Telo, prav vse velja tudi vam, krščanski fantje in dekleta.

Ne samo jaz, ampak Marija, katero, kakor trdno upam, ljubite, Mati vaša a tudi Mati zakramentalnega Jezusa, vas prisrčno prosi in opominja, da tudi vi ostanete vsekdar v tesni zvezi s sv. Rešnjim Telesom, prav kot mora mladika ostati v zvezi z vinsko trto, da doprinese sad. Sicer usahne, se posuši. In kaj se zgodi z njo? Odsekajo jo in v ogenj vržejo. Moj Bog! Kdo naj prešteje fante, dekleta, ki so na to pozabili, pa se ločili od Jezusa, od tabernaklja, ker so menili, da ga več ne potrebujejo, ker so sami v sebe zaupali, ali bolje, ker jih je strast premotila! A komaj so mislili, da so začeli živeti, že so obnemogli. Slana je zamorila cvetje njihove mladosti, veselje nedolžnih oči, lepota rdečih lic je zginila, naselila pa se je skrb, žalost, sramota, bolezen, obup!

Najnevarnejša je tista doba, ko mladina začne sklepati znanja. Ne mislim pa grešnih znanj. Nasledke teh sem že pravkar omenil.

V mislih so mi poštena znanja, katerih namen je sklenitev zakona, pred zakonom pa se obvarovati vsega grešnega.

Neizrečeno veliko je ravno na teh znanjih ležeče. Saj so vir sreče, blagoslova božjega, ali pa gorja, prokletstva božjega! Če kedaj v življenju, posebno v tem nevarnem času mladina

potrebuje dobrega, zvestega prijatelja, modrega svetovalca, skrbnega vodnika — Jezusa. Skušnja to potrjuje! Fantje, dekleta, ki ob tem času na Jezusa v tabernaklju ne pozabijo, goreče molijo, sv. zakramente pobožno prejemajo, se obvarujejo, premagajo skušnjave, čisti nepokvarjeni stopijo v zakon. In takim je zagotovljen blagoslov božji!

Fantje, dekleta! Vem, da si želite sreče, prave, trajne sreče. Zagotovljena vam je, če Jezusu ostanete zvesti vsikdar, povsod, ob vsakem času.

Pa tudi vi, krščanski starši, boste posebno ob takem času poskrbeli, da vaša ljubezen ne bo slepa, ampak prava krščanska ljubezen. In tako boste imeli vi najlepšo zavest, da ste svoje otroke res dobro, s pridom vzgojili, ker ste jih vzgojili v zvezi, ljubezni in pod varstvom sv. Rešnjega Telesa. Amen.

13. O poveljani sv. hostiji.

In smo videli njeno čast kakor čast
Edinorojenega od Očeta.

Sv. Janez 1, 14.

Lepa je slika, ki jo nam sv. pismo podaja o sreči prvih staršev v raju. Kot dva dobra otroka sta ljubeznivo, zaupno občevala s svojim nebeškim Očetom. On je bil njun predobri učitelj. Njegova podoba, lepota je odsevala v njunih očeh. Greh pa je uničil, raztrgal to prelepo in tesno zvezo, pregnal je človeka iz bližine božje. A ne za vedno! Včlovečenje Sina božjega je imelo zopet obnoviti srečo prvih staršev v raju.

In res, predragi mi v Kristusu, ako gledamo včlovečenega Boga, Njega, ki je osvbit večne luči in odsev lepote Očetove, v krogu njegovih apostolov, kako ga ljubijo, s kolikim veseljem poslušajo njegove besede, ako ga vidimo, kako prijazno ž njimi občuje, kako so vsi zares eno srce, ena duša, zdi se nam, da so se dnevi rajske sreče zopet povrnili.

Ker pa Jezus vse ljudi ljubi in je za vse prišel na svet, zato pa niso imeli le apostoli, le njihovi sovrstniki biti deležni tolike sreče njegove pričujočnosti. Ne, vsem je veljala Njegova beseda, izgovorjena ob slovesu: »Jaz ostanem pri vas vse dni do konca sveta!« Teh besedi nam ni umevati le v tem pomenu, da je njegov duh vedno med nami, da nas njegov nauk vedno razsvetljuje, njegova milost potrjuje, njegova modrost vlada, njegova nevidna roka brani in varuje. Ne! To obljubo je izpolnil Jezus tudi po besedi s postavitvijo presv. Rešnjega Telesa. Ako z apostoli vred vprašamo tudi mi svojega nebeškega Prijatelja: »Učenik, kje stanuješ?« odgovarja tudi nam: »Pridite in pogledjte!« In mi vemo, kako nam je umevati te besede: Hitite v katoliško cerkev, pogledjte tja na oltar, v tabernakelj! Jezus je

med vami! Da, tudi mi lahko ponavljamo besede sv. Janeza: »Beseda je meso postala in med nami prebivala in smo videli njeno čast kakor čast Edinorojenega od Očeta!« Četudi ga zakriva svitel oblak bele hostije, podoba kruha, vendar vemo mi vsi: On je tukaj! Tako gotovo vemo to, kakor gotovo je vedel Mozes, da je na Sinajski gori Bog govoril ž njim iz oblaka, kakor gotovo so Izraelci vedeli, da v oblačnem stebru po dnevu in v ognjenem stebru po noči gre Jehova pred njimi. Kot nekdaž Janez Krstnik, pokažemo tudi mi lahko s prstom nanj in govorimo: »Glejte, jagnje božje!«

Da, kristjani, tu na oltarju je naš Bog in naše vse! Tu je, da govorim s prelepimi besedami pobožnega pisatelja, oko, čigar pogled je ganil Petra, Magdaleno k najsrčnejšemu kesanju, čigar mili pogled bo z največjim veseljem napolnil izvoljence sodnji dan, pred čigar plamenečim pogledom pa se bodo stresli, zgrozili pogubljeni! Tu so usta, ki tako prisrčno govorijo: »Pridite k meni vsi, ki ste obteženi!« Srce, ki v neskončni ljubezni, prečudnem usmiljenju bije za nas, Tu je roka, ki nas drži, da ne pademo, ki nas dviga, če smo padli, roka, ki nas blagoslavlja, če blagoslov zaslužimo, roka, v katero smo kot božja lastnina zapisani z grozovitimi žebli, roka, ki drži venec in krono, pripravljeno za nas, če vztrajamo.

Predragi! O vsem tem smo se v dosedanjih govorih o sv. Rešnjem Telesu pač dovolj jasno prepričali. Danes pa hočemo kot v sklepnem posnetku vsega, kar smo v teh govorih doslej lepega slišali, govoriti o poveljani sv. hostiji. To pa na podlagi čudovite prikazni, ki jo je gledala velika častilka Najsvetejšega, Katarina Emeriška. Lepota sv. hostije, ki se nam bo razodela v teh besedah, naj vzbudi v srcih nas vseh hrepenenje, da bomo enkrat v nebesih gledali ves nepopisni sijaj in krasoto poveljane sv. hostije.

1. Bilo je ravno opoldne, ko je Katarina Emeriška, zatopljena v gorečo molitev pred Najsvetejšim, v svetem zamaknjenju imela slovečo evharistično prikazen. Gledala je pred seboj prekrasno, silno rodovitno deželo. Pet širokih svitlobnih solnčnih žarkov se je v njej od peterih strani dvigalo v čarobnem polkrogu kvišku proti nebu. Ravno na sredi so se vsi ti svitlobni žarki strinjali v lepo celoto. In tam, kjer so se ti svitlobni žarki strinjali, je bila prekrasna, čudovito lepa monštranca, v njej pa v nedopovedljivi lepoti sv. hostija. Vrh te monštrance je bil veličasten križ, nad njim pa odprto nebo.

2. Spodnji del monštrance, podstav, je tvorilo pet pomenljivih podob.

Na prvi je bil prizor iz katakomb, kako že prvi kristjani, zbrani v zaduhlih, vlažnih podzemeljskih prostorih, pobožno molijo sv. hostijo.

Katakombe, sveto ime! Skozi tri stoletja strašnega preganjanja so se prvi kristjani zbirali v njih. Še dandanes nam v njih odličnejši grob, kjer je bil pokopan kak škof mučenec, kaže nekdanji oltar, v kamen vklesani sedež, prostor, kjer je ob večjih slovesnostih sedel sam papež, posvečeval mašnike, poučeval ljudi; dolbina mesto, kjer se je delil zakrament sv. krsta. Razne bolj ali manj posrečene podobe, Jona v ribjem trebuhu, mladeniči v ognjeni peči, Danijel v levnjaku, Izak zvezan na darilnem oltarju, spominjajo, v kakšni vedni smrtni nevarnosti so bili tisti, ki so se na teh krajih zbirali. Podoba dobrega pastirja z ovčico v naročju pa kaže, kje so že ti prvi kristjani našli tolažbo, zaupanje, moč, v naročju Jezusovem. Samo v dveh katakombah, sv. Boštjana in sv. Kalista, je bilo pokopanih 174.000 mučencev, med njimi 46 papežev. Presodimo iz tega, kolike množice svetih, gorečih kristjanov obojnega spola in vsake starosti so se v teh skrivnostnih, posvečenih prostorih v nemale v ljubezni božji, v čednostnem življenju, pripravljale na mučeniško smrt. Vse to pa v znamenju sv. hostije, katero so kolikor le mogoče pri vsakem shajanju, pri vsaki službi božji vsi sprejeli v svoje srce, sprejeli kot sv. popotnico, ne vedoč, če jih že tisti hip ne doleti mučeniška smrt. Katakombe, predragi, so zares veličastna priča božanstva in moči sv. hostije.

Genljiv je prizor na drugi podobi. V ječi leži na tleh duhovnik, okrog njega pa kristjani, ki čakajo mučeniške smrti. Vsak trenutek se imajo odpreti vrata, da vstopijo tisti, ki jih bodo tirali na morišče pred žrelo divjih zveri, pred oči krvoželjnih ljudi. A kaj se godi v ječi? Najsvetejša daritev! Na tleh ležeči duhovnik pa je zaeno mašnik in oltar. Odsekani sta mu obe roki, obe nogi. Jezik, usta pa so mu še nepoškodovana. In ž njimi izgovarja besede posvečenja nad hostijami, ki mu leže na prsih. In že pristopajo navzoči kristjani drug za drugim k njemu. Eden poda sv. hostijo mašniku, da jo zaužije, ker si sam ne more nič pomagati. Potem pa jo z njegovih prs sprejmejo vsi drugi in jo zaužijejo. Okrepčani s kruhom močnih gredo potem veseli, navdušeni v smrt.

Predragi! Kdo naj prešteje množice kristjanov, ki so s svojo navzočnostjo posvetili najbolj temne, strašne ječe? A tudi v teh strašnih ječah niso bili malodušni, niso prav nič omahovali. Sv. hostija jih je krepila. Kako govori oče sv. Perpetui, ko jo obiše v taki grozni ječi? »Usmili se hči, mojih sivih las! Usmili se svojega očeta, če sem vreden, da me tako zoveš! Poglej svoje brate, svojo mater, poglej svojega sinčka, ki brez tebe ne bo mogel živeti!« A Perpetua? Tudi take mile prošnje lastnega očeta je niso zbegale. Kot junakinja hiti radostno v smrt. Tudi ječe, v katerih so se na sveto mučeniško smrt pripravljali kristjani, so veličastna priča božanstva in moči sv. hostije.

Tretja podoba nam kaže 19 gorkumskih mučencev, kako

umirajo strašne mučeniške smrti radi svoje vere v najsvetejši zakrament, v pričujočnost Jezusovo v sv. hostiji. Najhujše muke trpe z veseljem. Čast sv. hostije jim je nad vse. Zato pa si štejejo v največjo srečo, da morejo svojo gorečo ljubezen do svete hostije, do zakramentalnega Jezusa dokazati s smrtjo na morišču.

Že v prvih časih krščanstva je zaklical Tertulijan paganskim sodnikom: »Mučite, trpinčite, mesarite, uničite nas! Mi se množimo, kolikorkrat nas vi morite. Kri mučencev je seme kristjanov.« In zopet: »Ta naravnost neumljiva stanovitnost mučencev vpliva kot mogočna pridiga. Kdo more biti priča takemu prizoru, ne da bi čutil v sebi potrebo, da stvar natančneje preišče? In kdo je to našo stvar natančneje preiskal, in se ni potem nam pridružil? In kdo je naš, pa ne gori hrepenenja za vero umreti?«

Da, predragi, mučeništvo sv. Cerkve je najsijajnejši dokaz njenega božanstva. Skozi vsa stoletja mučeništva pa je bila ravno sv. hostija mučencem vir njihove moči, nagib njihovega junaštva. Posebno se je to pokazalo za časa strašnih verskih bojev s protestanti v XVI. stoletju na Nemškem, Angleškem in drugod. Stotisoči so se zaupno ozirali v sv. hostijo in so zanjo umirali na morišču! Ob spominu na tolika junaštva moramo pač strmeč zaklicati: Poveličanje sv. hostije se najlepše, najčudovitejše razodeva v potokih zanjo prelite krvi mučeniške.

Četrta podoba nam kaže razodetje božjega Srca blaženi Marjeti Alakok.

Poslušajmo, predragi, kaj nam o tem razodetju izvoljenka presv. Srca, blažena Marjeta sama sporoča: »Ko sem nekega dne v osmini praznika sv. Rešnjega Telesa molila pred Najsve-tejšim, me je Bog kar obsipal z največjimi dokazi svoje ljubezni. Čutila sem v sebi silno hrepenenje, da mu skažem hvaležnost in mu ljubezen povrnem z ljubeznijo. On pa mi je rekel: »Ne moreš mi podati nobenega večjega dokaza ljubezni, kakor da spolniš to, za kar sem te že tolikrat prosil.« Nato mi je razodel svoje božje Srce z besedami: »Glej to Srce, ki je ljudi tako zelo ljubilo, da se ni prav nič varovalo, ampak se je popolnoma utrudilo in povžilo, da bi njim svojo ljubezen pokazalo. V povračilo zato pa sprejemam od večine le nehvaležnost vsled njihove nespoštljivosti in božjih ropov, kakor tudi vsled mrzlotе in zaničevanja, katero mi v tem zakramentu ljubezni skazujejo.« »Vsled tega — tako je nadaljeval — zahtevam od tebe, da se prvi petek po osmini sv. Rešnjega Telesa povzdigne v samostojen praznik, na katerega naj v čast mojega Srca ljudje pristopajo k sv. obhajilu in mu s slovesno spravno molitvijo zado-stujejo za vsa razžaljenja, ki se mu prizadevajo med izpostavljenjem na oltarjih. Jaz pa ti obljubim, da se bo moje Srce razširil, in bo nad vse, ki mu bodo to čast sami skazovali in tudi druge k temu napeljevali, razlilo obilnost svoje božje ljubezni.«

Kajne, predragi, sedaj pa nam je jasno, zakaj tudi ta podoba ni smela izostati na monštranci poveličane sv. hostije! Ali se ni ravno vsled razodetja božjega Srca tudi čast, lepota svete hostije pokazala v čisto novem sijaju?

Najlepša podoba pa, predragi, nam kaže velikansko procesijo z Najsvetejšim. Pomika se proti Lurdu. Ob cesti, koder se procesija pomika, pa je vse polno bolnikov, neozdravljivih, da, celo umirajočih. Ko pa gre Najsvetejše mimo njih, ko prejmejo njegov blagoslov, eden za drugim ozdravljajo in hite v vrsti zdravi za procesijo.

Kristjani, vprašam vas: Ali se vse to, kar je pobožna častilka Najsvetejšega toliko let naprej gledala v duhu, ne godi res v današnjih dneh na tem največjem božjepotnem kraju? Vsakdo, ki je bil tako srečen, da je sam videl evharistično procesijo v Lurdu, ki je bil priča žive vere, goreče, zaupne molitve, ki se ob tej procesiji razodeva, pa bil celo priča nenavadnega popolnega čudežnega ozdravljenja, je moral strmeč priznati: O to je triumf, to je zmagoslavje poveličane hostije! Protestant, ki je strastno sovražil katoliško Cerkev, je prišel na ta čudežni kraj. Prignalo ga je samo sovraštvo, da bi se mogel tem strupenejše norčevati iz katoličanov in njihovega praznovrstva. Tu pa se začne evharistična procesija. Trden je njegov sklep, da ne bo pokleknil, da se ne bo odkril pred kosčkom belega kruha, kakor se je zaničljivo izrazil. A kaj se je pravkar zgodilo? Tik poleg njega hipno vstane človek, o katerem je on sam dobro vedel, da je bil popolnoma hrom, da zanj ni bilo sploh nobene zdravniške pomoči več. Popolnoma je ozdravljen! In protestant? Že kleči, ves prevzet nad tolikim čudežem, pred Najsvetejšim in v solzah hvaležnosti govori: »Jezus, jaz verujem!«

3. Ročaj monštrance je bil čudovito krasen kip brezmažnega Spočetja Marijinega.

Dobro razumemo, zakaj! Marija nam je podala Jezusa, Marija pa nam je podala tudi sv. Rešnje Telo. Brez Marije bi torej tudi sv. Rešnjega Telesa ne imeli. Kako bi torej bilo mogoče, o kristjan, o častilec sv. Rešnjega Telesa, da ne bi ti z veseljem mislil tudi na Marijo, kadar misliš na sv. Rešnje Telo! Če torej hočeš biti res pravi častilec sv. Rešnjega Telesa, če hočeš tudi ti, kar je v tvoji moči, poveličati sv. hostijo, o bodi tudi prav goreč, vnet častilec Marijin! Ona te bo učila prave ljubezni do Najsvetejšega.

4. Srednji del monštrance je bil sestavljen iz treh delov, prostorov.

Na prvem levem prostoru je bil neizrečeno lep oltar in pred njim duhovnik, ki je ravno opravljaj najsvetejšo daritev.

Sv. Terezija je klicala nekđaj svojim sosestram: »Molite, molite, svet je ves v plamenu!« Sv. maša pa, predragi, gasi ta plamen! Zato sklenimo — in to bodi eden biserov v tej mon-

štranci! — da hočemo vsikdar prav ceniti daritev sv. maše in se je udeležiti, kedar bo le količkaj mogoče, a vselej z največjim spoštovanjem, zares pobožno!

Na drugem, desnem prostoru je bil duhovnik, ki se je ravno obhajal med sv. mašo. Okrog obhajilne mize pa je bilo mnogo vernikov, ki so hrepeneče pričakovali sv. obhajila.

Kristjani! Kako lep je vendar Jezus! Njegovo telo je mojstrsko delo sv. Duha, najčistejši biser človeške narave, iz prečiste Device Marije, okinčano s presvetimi ranami, katerih svetloba zatemni tisoč solnc! In ta Jezus trka na duri tvojega srca, želi k tebi priti. O sklenimo, predragi — in to bodi drugi biser v tej monštranci! — da hočemo kolikor le mogoče pogosto, a vsikdar kar najlepše pripravljene pristopati k angelski mizi!

5. V sredi je bilo Najsvetejše!

Nad Najsvetejšim zgorej, na tretjem prostoru sta bili dve krasni, veličastni cerkvi. Obe sta imeli vrata odprta, da se je moglo notri videti. A kolik razloček med obema! Ena je bila prazna, brez vseh častilcev! V njej pa Jezus v tabernaklju ni bil kot na tronu, ampak klečeč in moleč ves žalosten kot nekdanj na Oljiski gori. Sam je bil! Nad vratmi te cerkve je bil napis: »Cerkev pri zapuščenem Jezusu!« Druga pa je bila vsa polna. Ljudje so v njej neprenehoma vrsteč se glasno in pobožno molili. Jezus pa jih je na tronu svoje milosti ljubeznivo sprejemal in ves vesel blagoslavljal. Napis nad vratmi te cerkve je bil: »Cerkev pri dobro obiskovanem Jezusu.«

Predragi mi v Kristusu! Katera izmed teh dveh cerkva je naša farna cerkev? Kakšen je napis nad našo farno cerkvijo? »Pri zapuščenem Jezusu?« Bog varuj, Bog varuj!

Križ nad poveličano sv. hostijo nam resda kaže, da je z gorečim češčenjem sv. Rešnjega Telesa združeno tudi marsikako trpljenje, zatajevanje, premagovanje, po besedah Jezusovih: »Kdor hoče biti moj učenec, naj vzame svoj križ na svoje rame in naj hodi za menoj!«

A odprto nebo nad prekrasno monštranco, nad poveličano sv. hostijo naj nas spominja sreče, blaženosti, veselja, ki je za vse večne čase zagotovljeno njim, ki v resnici ljubijo, molijo sv. hostijo. Kot se peteri svetlobni solnčni žarki strinjajo skupno v sv. hostiji, tako bi se vseh petero delov sveta, ves svet, srca vseh ljudi morala združiti v ljubezni in molitvi svete hostije. Zato pa mi vsi, predragi mi v Kristusu, sklenimo iz dna svojih src — in to bodi tretji biser v tej monštranci! — da bo naša cerkev vsikdar po pravici nosila napis: »Pri dobro obiskovanem Jezusu!« Amen.

Priložnostni govori.

Sv. križ — naša tolažba.¹

Radi prihajamo na to priljubljeno božjo pot, ki je ena najlepših na Koroškem. Radi prihajamo mi; akoravno nam je precej daleč, enkrat v letu le hoče vsak iti k Sv. Križu; radi prihajajo pa tudi naši bratje in sestre iz zelene Štajerske, in prav je tako, kajti tolažbe in pomoči smo vsi potrebni. Pa nikdar še nismo prišli s takimi občutki kakor danes, nikdar še ni bilo naše srce tolažbe tako potrebno kakor sedaj. Prišli smo zato, da bi naši tolažbo, da bi svoje križe in težave potožili Križanemu.

Sv. križ je najljubše znamenje božjega Sina; ko pride sodnji dan, tedaj bo prišel sv. križ do najvišje časti in do prave veljave. Zato pravi sv. Avguštin: »Ali si pomislil, kakšno moč ima sv. križ? Solnce bo otemnelo, luna ne bo dajala svetlobe, vse luči bodo ugasnile, le križ se bo svetil.« Zato bodimo prijetelji križa, ker se imamo vse križu zahvaliti.

Na poti iz egiptovske sužnosti v obljubljeno deželo je začelo izraelsko ljudstvo mrmrati zoper Boga. In Bog jim je poslal za kazen kače. Kdor je bil od kače pičen, je umrl. Ljudstvo začne delati pokoro. Mozes postavi na božji ukaz bronasto kačo. Pogled na njo je rešil od strupene kače pičene.

Mi vsi smo bili pičeni od peklenske kače, kajti greh, v katerega je peklenska kača zapeljala Adama in Evo, je škodoval nam vsem.

Ali imamo kakšno zdravilo zoper to rano? Hvala Bogu, sv. križ je, na katerem je Jezus visel. Drevo je stalo sredi raja in njega sad je prinesel prvim staršem in vsem njihovim otrokom smrt. — Drevo stoji tam na Kalvariji in tega drevesa sad prinese vsem ljudem življenje. Že je bila smrtna sodba za nas podpisana, pa božji Sin je na križu raztrgal dolžno pismo.

V sv. pismu beremo: Ko je bil Jezus križan, so obstopili križ Judje in so od Jezusa zahtevali, naj stopi s križa, če je res božji Sin, in verovati hočejo v njega. — Gorje nam, če bi bil Jezus ubogal in bi bil res s križa stopil, kajti mi vsi bi morali v pekel, vrata nebeškega raja bi nam bila ostala zaprta; kajti križ je ključ nebeškega raja, pravi sv. Damaz. Zato bodimo ljubitelji sv. križa.

Živi sicer mnogo kristjanov, katerim se dopadejo križi, pa le, če so daleč od njih: lep križ v cerkvi, na zvoniku, na razpotju. — Ne, pravi ljubitelj križa je le oni, ki ljubi križ, katerega je nesel nebeški Zveličar na goro Kalvarijo. Ta križ hočemo tudi mi ljubiti in ga voljno, kakor Simon iz Cirene, nositi za

¹ Pridiga pri Sv. Križu ob Spodnjem Dravogradu.

Jezusom. Kajti le iz tega križa izvirajo vse milosti in odpuščanje grehov.

Mi molimo v očenašu: Odpusti nam naše dolge; pa zastoni bi bila naša molitev, ako bi Jezus ne bil na križu s proti nebesom povzdignjenimi rokami molil in klical: »Oče, odpusti jim.«

Znano nam je, da se dá drevo cepiti, tako da več različnih sadov prinaša; pa samo eno drevo imamo, ki prinaša najrazličnejše sadove in milosti, in to drevo je sv. križ. Brez sv. križa ne dosežemo ničesar, s sv. križem in pod sv. križem pa vse.

Zato le tja k sv. križu, k drevesu nebeške tolažbe, žalostno Mater vidimo tam in ljubljenca Gospodovega, pa prostora je še tam dovolj za nas vse.

Imam v fari družino — ali pravzaprav ni je več — mož je moral v vojsko, žena v najboljših letih, nad vse pridna, se je trudila noč in dan. Imela je oskrbeti vso živino, delo na polju in razen tega še šest otrok, od katerih je najstarejši sedem let star. Zvedela je, da je umrl mož na kužni bolezni na Ogrskem. Sedaj je bilo njeno opravilo podnevi in ponoči: molitev, delo in jok. Vsled prehudega trpljenja omahne od srčne kapi zadeta in izdihne blago, trpečo dušo. Zakaj je umrla sicer zdrava žena tako hitro? Križ je bil pretežak, kupica žalosti in trpljenja je bila polna, zato ji je počilo srce.

Zato le tja pod križ vsi, ki se vam podobno godi. Tukaj pod križem izlijte svoje bridkosti polno srce vi, dragi starši, ki žalujete za svojim sinom in ne veste, kje je, ali ga boste še kdaj videli. Tam pod križem najdete ono, ki se ji je enako godilo, ki je tudi svojega ljubljeneega Sina izgubila. Njej, tolažnici žalostnih, potožite svoje gorje.

In ve, krščanske mlade žene, ki imate može, pa ne veste, kje so, kako se jim godi, ali jih boste še kdaj videle, Ve, ki še niste vdove, ravnotako ali še bolj nesrečne kakor vdove, o pohitite v svojih bridkostih pod sv. križ; tam na križu najdete podobo onega, ki vam je dal dobrega, skrbnega moža, ki vé za njega sedaj in ki ga vam zopet lahko srečno nazaj pripelje. Le njega prosite pomoči, on in njegova Mati vas bosta tolažila.

In če vas, krščanske matere, mali otročiči vprašajo, kje so ljubi oče, zakaj jih tako dolgo ni domov, in kdaj pridejo, o, peljite jih doma k znamenju sv. križa in povejte jim, da Jezus križani vé za očeta in jih bo varoval, ako bodo otroci pobožno za očeta molili. In če bi vaša molitev ne dosegla vsega, bo pobožna molitev vaših nedolžnih otrok predrla oblak in segla do presvetege in nad vse usmiljenega Srca Jezusovega.

V vojski so nebesa odprta, pravi ljudski pregovor. Odprta vojakom, ako voljno prenašajo grozno trpljenje na bojnem polju; odprta pa tudi domačim, ker težak je križ, ki ga nam je naložila sedaj previdnost božja, a milosti poln, če ga voljno nosimo. Potrebno vdanost v voljo božjo si pa tukaj pri sv. križu in pod sv. križem izprosimo.

Deklica bogatih staršev bi bila rada stopila v samostan. Ker se je predstojnica bala, da bi ne bila deklica razvajena, ji pravi, naj dobro premisli ta korak, ker bo morala zgodaj vstajati, veliko moliti, najnavadnejša dela opravljati, biti vsem pokorna. Deklica povese žalostna glavo, naenkrat pa vpraša: Ali bom pa tudi povsod videla podobo Križanega? Predstojnica reče: Podobo Križanega boš videla povsod. Deklica vsa vesela pravi: O prosim, tedaj me le sprejmite, kjer vidim sv. križ, tam se mi nič težko ne zdi.

Stopite torej, dragi verníki, preden zapustite cerkev, tja pred oltar in pogledjte naravnost v pol odprte oči Zveličarjeve in Marijine in čutili boste neko zadovoljnost, ki dehtí že iz teh svetih podob. Nebeška tolažba nam bo pa izvirala iz presveteга Srca križanega Zveličarja in njegove ljubljene Matere Marije. Amen.

Fr. Uranšek.

Nagovori za mladino.

9. Služi Bogu!

Sv. Hilarijon je silno zbolel. Spoznal je, da se mu bliža zadnja ura. Njegova visoka starost mu namreč ni dajala več upanja, da bi še ozdravel. Ta starček bo moral umreti. Pa kaj — boji se smrti. Živel je sicer sveto, ne samo v starih letih, ampak tudi v svoji mladosti. Že kot otrok se je oklenil Jezusa z vsem srcem in delal le to, kar je dopadlo njegovim očem. V 15. letu svoje starosti je zapustil vse in šel v puščavo. Tam se je neprestano pokoril, postil in molil, živel edino le za Boga. In vendar ta svet mož trepeta na smrtni postelji, pa se osrčuje tako: »Pojdi, česa se bojiš? Pojdi, moja duša, čemu dvomiš? Skoro sedemdeset let si služila Bogu in se bojiš umreti?« Po teh besedah umrje. Preljubi otroci! Kot sv. Hilarijon tako moramo tudi mi služiti Bogu. To je prva in največja dolžnost za vsakega človeka, tudi tvoja, moj otrok! Zato služi edino le Bogu!

Pred nekaj leti vas še ni bilo na svetu. Zdaj živite, ste zdravi in veseli. Imate oči, da gledate; ušesa, da slišite; usta, da govorite; imate roke, da pišete; noge, da hodite; imate um in prosto voljo, da spoznavate razne stvari in se lahko odločite za eno ali za drugo. Kdo pa vam je dal življenje? Kdo telo in dušo? Nebeški Oče, preljubi Bog vas je ustvaril in vam podelil vse, kar ste in kar imate. In ta dobrotljivi Stvarnik od prvega začetka pa do danes neprenehoma skrbi za vas, vas varuje in preživlja, vam je dal starše in učitelje. Zarés, Bog je vaš največji dobrotnik, in ker imate vse od njega, je tudi vaš

prvi gospod — vi pa njegovi hlapci, njegove dekline. Vprašam le, kakšno dolžnost pa imajo hlapci in dekline do svojega Gospodarja? Storitim morajo, kar jim ukaže, kaj neda, ubogati ga morajo, ali z drugo besedo: morajo mu služiti. Ravno tako dolžnost imate tudi vi do svojega prvega in največjega gospoda, do svojega Boga. Njemu morate zvesto služiti. Zna biti kdo poreče: kdo pa služi Bogu? Odgovorjam: tisti, kdor izpolnjuje zapovedi, kdor torej lepo živi in se varuje greha. O, otroci moji! Sami spoznate po tem, kar ste dosedaj slišali, da ste dolžni služiti Bogu, pa tudi sv. pismo vas k temu spodbuja z besedami: »Spominjaj se svojega Stvarnika v dneh svoje mladosti.« (Prig. 12, 1.) Ne samo pozneje, kadar se postarate, temveč že sedaj se spominjajte svojega Boga, ljubite ga z vsem srcem, in ne žalite ga z grehi. To je vaša prva dolžnost. Katekizem uči: »Bog je ustvaril človeka, da ga spoznava in časti, ga ljubi in mu služi ter se tako večno zveliča.« Da, služiti morate Bogu, in to tembolj, ker ste mu to tudi slovesno obljubili pri sv. krstu. Trikrat zaporedoma so vas sprašali mašnik: »Se odpoveš hudobnemu duhu — njegovemu napuhu — njegovemu dejanju?« Vselej ste odgovorili: »Se odpovem.« Hoteli ste reči: Resnično se odpovem satanu in grehu ter hočem živeti le za Boga — njemu hočem služiti celo življenje — služiti tudi kot otrok. To udano obljubo, ljubi otroci, ste znova ponovili pri sv. birmi. Takrat ste postali vojščaki Kristusovi. Ponovno ste se zavezali, da se hočete bojevati zoper hudobnega duha, zoper hudobni svet in hudo poželenje, in si ohraniti čisto srce. Na ta način ste torej zaprisegli, da se hočete vojskovati le za Boga — zanj živeti — njemu zvesto služiti. — Iz vsega tega je jasno, da morate služiti le Bogu. Le žal, da tolikrat ta ali oni pozabi na to veliko in prvo dolžnost! Le pomisli, ljubi moj, kolikrat si že grešil? Pomisli, kateri greh storiš največkrat in vedi dobro, da grešnik ne služi Bogu, ampak onemu, ki je prvi odpovedal Bogu svojo službo, služi tedaj satanu. Hočeš biti v prihodnje še v številu onih, ki hudobno žive ali pa med onimi, ki skrbe za čisto srce? Za kaj se hočeš odločiti: za Boga ali za hudobnega duha? Jezus govori: »Nihče ne more služiti dvema gospodoma.« (Mat. 6, 24.) Nemogoče je, greh delati in dopasti Bogu; nemogoče služiti Bogu in satanu. Torej kdo naj bo tvoj gospod? Ah — vem, da govoriš: »Boga se hočem okleniti. Žal mi je, da sem ga žalil, v bodoče mu hočem zvesto služiti.« Prav je tako. Jezus ljubi zveste služabnike.

Nekega dne je stopil pred Jezusa mladenič in ga vprašal: »Dobri učenik, kaj naj storim, da se bom zveličal.« Jezus mu pravi: »Izpolnjuj zapovedi.« Mladenič reče: »Učenik, vse sem izpolnjeval od svoje mladosti.« (Mat. 20.) Ljubeznivo pogleda mili Zveličar mladeniča, njegovo božje srce zatrepeče, Jezus ga vzljubi z vso dušo. Ljubi otroci! Zakaj neki? Mladenič je

rekel: »Učenik, vse zapovedi sem izpolnjeval od svoje mladosti.« Ta odgovor je razveselil božje obličje Zveličarjevo, Jezus je ljubil mladeniča, ljubil prav močno, in sicer zato, ker mu je zvesto služil od otroških let. Z ravno tisto ljubeznijo objema mili Jezus še dandanes vse otroke, ki njemu služijo s tem, da delajo dobro in se varujejo hudega. Ker gotovo želite, da bi bili vsi uvrščeni med Jezusove ljubljence, zato mu služite zvesto v svoji mladosti. Zapomnite si dobro besede sv. pisma: »Mladenič, vajen svoje poti, tudi v starosti z nje ne stopi.« (Preg. 22, 6.) To se pravi, česar se človek mlad navadi, tega tudi v starosti ne pozabi. Kdor bo tedaj služil Bogu v mladosti, mu bo služil tudi v starosti. O, blagor človeku, stokrat blagor, ki celo življenje zvesto služi svojemu Bogu! Amen.

P. Arhangelj Appej, katehet.

Dr. Krekov govor o volitvah.¹

Dolžnosti krščanskega moža z ozirom na volitve.

Najznamenitejša pohvala, ki je bila kdaj izrečena o kakem človeku, je ona, s katero je proslavil Jezus Kristus, vsevedni in neskončno sveti Bog in človek skupaj, sv. Janeza Krstnika. Vpričo judovske množice, ki je hodila poslušat Janezove govore, je rekel o njem: »Koga ste šli v puščavo gledat? Trst, katerega veter maje? Ali koga ste šli gledat? Človeka v mehko oblečenega? Glejte! Kateri se v mehko oblačijo, so v kraljevih hišah. Ali koga ste šli gledat? Preroka? Prav vam povem, več kakor preroka. Zakaj ta je, o katerem je pisano: Glej! jaz pošljem svojega angela pred tvojim obličjem, ki bo pred teboj tvoj pot pripravljal.« (Mat. 11, 6—10.) — S svojim vprašanjem: Koga ste šli gledat v puščavo? Trst, ki ga veter maje? je povedal Zveličar, da je sv. Janez mož, ki se ne dá upogniti, kakor slabotno steblo, če se veter zažene vanje. Z drugim vprašanjem: Ali koga ste šli gledat? Ali morda človeka v mehko oblečenega? Glejte! kateri se v mehko oblačijo, so v kraljevih hišah, je dejal, da je sv. Janez mož z a t a j e v a n j a. S tretjim vprašanjem: Ali koga ste šli gledat, preroka? Prav vam povem, več kakor preroka, je izrekel, da ima možati, zatajevanja polni sv. Janez od Boga višjo nalogo, kot so jo imeli preroki, ker neposredno pripravlja pot Odrešeniku, in njega, ki so ga preroki le v duhu gledali, s prstom kaže: Glejte, Jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta. — V teh besedah je pa naš Zveličar tudi povedal lastnosti, ki jih mora imeti v s a k k r š č a n s k i m o ž in vsak kristjan sploh. Biti

¹ Glej »Duh, Pastir« l. 1900, str. 755. Prim. tudi »Duh, Pastir« l. 1911, str. 327.

mora: 1. možat, značajan, da se ne dá upogniti v svojem krščanskem prepričanju; 2. znati se mora premagati in zatajevati; 3. sebi in tistim, ki so pod njegovo oblastjo, mora neprenehoma z besedo in še bolj z zgledom kazati na Jezusa Kristusa. Te lastnosti so zlasti potrebne v našem času, ko imamo toliko vetrov, ki majo krščansko možatost, pa žalibog tudi toliko trstov, ki se dajo majati; ko je tako malo krščanskega zatajevanja, ko je toliko ljudi, ki pripravljajo in grade pota proč od Kristusa in tako-rekoč kličejo: »Nikar ne glejte Jagnjeta božjega«. Pomenljivo prilžnost, da se pokažejo krščanski možje, dajejo vsake volitve, ki obenem prinašajo s seboj mnogo nevarnosti. Zato hočem z ozirom na volitve razložiti našete dolžnosti krščanskega moža.

I. Krščanski mož ne sme biti trst, ki ga veter majo, marveč mora biti možat in tudi značajan v svojem krščanskem prepričanju. Te ga prepričanja ne sme nikoli zatajiti. Nikoli se ne sme tako obnašati, kot bi ne bil kristjan. Krščansko prepričanje mora nositi vedno seboj, kamor gre, k vsakemu pravilu, katerega se loti: v hiši, na polju, pred gosposko, pri volitvah, skratka povsod. Bog je povsod naš gospod; zato pa ne smemo nikjer in nikoli tako delati, kot bi ne bil. Kristjan torej ni samo v cerkvi dolžan kazati, da spoznava Boga in da se drži njegovih zapovedi, marveč povsod se mora ravnati po besedah svetega pisma: Zaupaj v Gospoda, možko ravnaj; tvoje srce bodi močno in čakaj Gospoda. (Ps. 26, 14.) To velja tudi za volitve, in kadar je nevarnost, da bi pri volitvah verniki utegnili pozabiti na svojo krščansko dolžnost, jih mora dušni pastir opominjati, naj pazijo, in jih poučiti, naj se varujejo, da ne bodo izdali svoje krščanske možatosti. Taka prilika pa je sedaj, ko se gre pri volitvah za to, da se pokaže, ali so sinovi svete vere in Cerkve, papeža in škofov med nami v večini ali ne. Kadar bi se šlo za čisto posvetne stvari, bi ne spadala ta zadeva na prižnico. Kadar se pa boj od nasprotne strani bije z znamenju sovraštva proti veri, svetemu očetu, škofom in duhovnikom, pa spada ta zadeva semkaj. Krščanski mož, ki si res in hočeš biti kristjan, ali ni tvoja dolžnost, zapreti srce in ušesa tistim, ki te hočejo spraviti na tisto stran, kjer se blati vera in njeni posvečeni duhovniki? Tam, kjer bi zaničevali tvojo družino, kjer bi sramotili tvojega ljubega očeta, tvojo ljubo mater, kjer bi grdo govorili o tvoji ženi in tvojih otrocih, gotovo ne boš potegnil s sramotilci svojih dragih. Cerkev pomenja še imenitnejšo družino. Ali se boš vezal s tistimi, ki sramote to tvojo najboljšo mater? Ali boš šel z njimi, ki grde tvojega duhovnega očeta? Če to storiš, si od svoje strani izgubil pravico, da se imenuješ krščanskega moža. Tudi v tem slučaju poslušajte, krščanski možje, glas sv. Pavla: Čujte, ostanite v veri,

moško se obnašajte in trdni bodite. (I. Kor. 16, 13.) Moško se pa ne obnaša le tisti kristjan, ki nič ne stori, kar bi nasprotovalo krščanskemu prepričanju. Tudi v dejanju mora pokazati, kaj je, kadar je treba. Treba pa je takrat, kakor nas uči naša vera, ko bi se Bogu kratila dolžna čast in bližnjemu dolžna pomoč, če bi se opustilo kako dejanje. Bogu pa krati dolžna čast, kadar se ne ustavi sramotenu vere, ki jo je Bog razodel; Cerkve, ki jo je Bog ustanovil; duhovnih pastirjev, ki jih je Bog postavil. Bližnjemu krati dolžna pomoč, kdor ne pomaga, kolikor more, da bi tudi po postavah in vsem očitnem življenju gospodovali Jezusovi nauki. Krščanski mož ne sme gledati samo na sebe. Kakor je njegova dolžnost, skrbeti za svojo družino, in kakor bi skrbno premislil, komu bi izročil svoje drage v varstvo, če ne more sam skrbeti zanje, tako mora tudi dobro premisliti, komu bi s svojim glasom prepustil zastopstvo v zboru, kjer se dajejo postave. In če ne sme reči, ko se gre za njegovo družino: »Kaj me to briga?« — ne sme tega tudi reči, ko se gre za več kot za eno družino, ko se gre za celo deželo, za cel narod, za celo državo. Krščanski možje! posnemajte sv. Janeza Krstnika, ne bodite kakor trst, ki ga veter maje, marveč ravnajte se po besedah svetega pisma: Moško se obnašajte, trdni bodite in ne bojte se. (V. Moz. 31, 6.)

II. Krščanski mož se mora premagovati in zatajevati. To velja povsod in vselej; tudi pri volitvah. In takrat tembolj, ker stranke strastveno butajo druga ob drugo. Za krščanskega moža velja načelo: Bojuj se za dobro stvar, toda brez greha! Ogiblji se vsega sovraštva do posamnih oseb; sovraži in pobijaj samo zмотo. Obrekovanja in laži se ne boj; delaj vedno le z resnico in za resnico! Koliko zatajevanja je treba pri tem! Kako lahko vzkipi kri in se rodi jeza in sovraštvo. Tudi sv. Janez Krstnik se je boril za resnico — odločno in neustrašeno. Hinavske farizeje je imenoval gadjo zalego (Mat. 3, 7), a le iz ljubezni zato, da bi jih s krepko besedo tembolj pripravil h pokori. Odločnega in neustrašenega se mora kazati tudi krščanski mož, a vedno le iz ljubezni do Boga in do bližnjega. Bližnjik, ki je v zmoti, je tudi naš brat. Ne smeš ga s tem potrjevati v zmoti, da ob tako važnih prilikah, kakor so volitve, molčiš. S tem škoduješ njemu in sebi. Upreti se moraš zmoti, toda v duhu krščanskega premagovanja in zatajevanja, ne pa v duhu osebnega sovraštva ali osebne škodoželjnosti. Pobijati moraš zмотo, da ne postane mogočna, da ne spravi vsega podse, in da s tem bratu v zmoti pokažeš pravo pot. Če je noče, se bo sam zagovarjal pred Bogom, ti si pa storil svojo dolžnost.

III. Krščanski mož mora z besedo in še bolj z gledom kazati na Jezusa Kristusa, ki je za nas človek, za nas mož postal, ki je najpopolnejši mož, najmožatejši, najplemenitejši, najsvetejši značaj. In pri volitvah se gre

tudi za Jezusa Kristusa, se gre za njegove stvari. Ko bi se zbori, kjer se dajejo postave, držali Jezusa Kristusa in njegovih nauk, bi bile postave pravične in ljudje, ki bi izpolnjevali te postave, srečni. Zato mora krščanski mož kazati na Jezusa Kristusa, ko se gre za volitve v tak zbor. Svoj glas mora dati le takemu možu, o katerem vé, da se bo držal nauka Jezusa Kristusa v zboru, če bo izvoljen. Ko bi krščanski možje izpolnjevali svoje dolžnosti, potem bi ne bile mogoče postave, kot na primer na Laškem, ki prepovedujejo duhovniku prestopiti šolski prag in učiti krščanski nauk nežno mladino; ne bile bi mogoče postave kot n. pr. na Francoskem, s katerimi se grabi premoženje samostanov ali uboge nune ali menihi pode izpod strehe v široki svet stradati in trpet; ne bile bi mogoče postave, s katerimi se zakonska zveza trga od Cerkve in zahteva, da se sklepa zakon pri gosposki; ne bile bi mogoče postave, ki branijo samo imenitnike in bogatine, reveža pa zatirajo. Slabo hitro raste in pri nas se že tudi slišijo glasovi, naj se zakon in šola odtrgata od Jezusa Kristusa in njegove Cerkve; pri nas se tudi že neguje pohlepnost po cerkvenem imetju, ki ga je krščanska vnema darovala Bogu v čast. Zato pa je tem večja dolžnost krščanskemu možu kazati na Jezusa Kristusa in kolikor more, s svojim glasom pri volitvah izpričati, da hoče imeti postave v duhu Kristusovih nauk.

Pojasnil sem, da mora biti krščanski mož res možat v krščanskem prepričanju, da se mora znati pri tem premagovati in da se mora držati Jezusa. Razložil sem, da velja to tudi za volitve. Kralj David je opominjal na smrtni postelji svojega sina Salomona: Jaz grem pot vesoljne zemlje (umrl bom); bodi srčen, bodi mož. (III. Kralj. 2, 2.) Salomon je nekaj časa res izpolnjeval nauk bogoljubnega očeta. Nazadnje so ga pa, tako beremo, zmešale ženske, in njegovo moštvo je padlo. Če so najmodrejšega moža premagale celo slabotne ženske, koliko večja nevarnost je zate, krščanski mož, da te ne podere velika sila nasprotnih vetrov. »Ti pa,« kakor pravi sveto pismo, »bodi trden in moško se obnašaj.« (Jozve 1, 18.) Amen.

Pogled na slovstvo.

Kratko navodilo za pravo pobožnost do Matere božje, kraljice src, po nauku bl. Ludovika Grinjona Monforschege. Priredil dr. Anton Zdešar, duhovnik Misijonske družbe. Druga pomnožena izdaja. Ljubljana, 1918.

Odkar nam je l. 1912. oskrbela Marijina družba v ljubljanskem semenišču slovenski prevod Grinjonove knjige o pravi pobožnosti do Matere božje z naslovom »Marija, kraljica src«, se je jela imenovana pobožnost zelo širiti med Slovenci. Povsod, kjer se je vneto gojila, so

se pokazali krasni sadovi. V dokaz za to navajam samo ime Antona Rabuza, gimnazijskega profesorja v Celju († 1915). Že samo to, kar nam o njem poroča njegova soproga (v »Bogoljubu« l. 1917., str. 176 do 178), priča, da smo v blagem pokojniku izgubili vzormoža, krščanskega junaka, s kakršnimi se morejo ponašati le najbolj cvetoče dobe krščanstva. Kaj je pomagalo pokojnemu profesorju do tolike značajnosti, do tako vzorno-čednostnega življenja? V svojih pismih (»Bogoljub« 1917, str. 178) nam sam pripoveduje, da se ima za svoj duhovni napredek zahvaliti le Mariji, zlasti gojitvi »prave pobožnosti do Matere božje, kraljice src«. Knjigo bl. Ludovika Grinjona Monforskega, »Marija, kraljica src«, je prebral v francoskem izvirniku in ko je izšel slovenski prevod, se ga je za gojitev imenovane pobožnosti opetovano posluževal.

Koga ne bode zanimala knjiga, ki nam je vzgojila takega vzormoža, kot je bil profesor Anton Rabuza? Vsakdo si bode želel, se seznaniti s to knjigo in bode zato tudi prav z veseljem vzel v roke dr. Ant. Zdešarjevo »Kratko navodilo«, ki nam bode pripomoglo s pravo koristjo uporabljati imenovani izborni pripomoček duhovnega napredka.

»Kratko navodilo za pravo pobožnost do Matere božje, kraljice src« ima dva dela. V prvem nam je pisatelj temeljito pojasnil bistvo imenovane pobožnosti. Tudi preprost čitatelj se s pomočjo dr. Zdešarjevega »Kratkega navodila« lahko natančno seznaní z Grinjono pobožnostjo do Marije. In to je zelo želeti, saj pravi sv. oče Benedikt XV.: »Naj bi se razširjala ta pobožnost še bolj ter v vedno večji meri poživiljala v dušah krščanskega duha.« — Kdor goji Grinjono pobožnost do Marije, se popolnoma izroči Mariji, postane docela Jezusova last in se navadi živeti v popolni odvisnosti od volje Marijine po zgledu Sina božjega v Nazaretu.

Ker je pa za to pobožnost, kakor tudi za vsakega, ki hoče duhovno življenje bolj globoko spoznati, potrebno premišljevanje, zato nam je pisatelj v drugem, obširnejšem delu svoje knjige podal nauk o premišljevanju ter mu dodal 30 vzorcev za premišljevanje, uporabnih za pripravljalni mesec na Grinjono pobožnost. Dr. Zdešarjev nauk o premišljevanju in njegova vzorna premišljevanja so poleg Kosarjevega pouka v »Nebeški hrani« (razširjeni v 70.000 izvodih med Slovenci) najboljše, kar je o tem važnem predmetu tiskanega v slovenskem jeziku. Že samo zaradi dobro premišljenega, s pravo vnemo pisanega nauka o premišljevanju zasluži dr. Zdešarjevo »Kratko navodilo«, da pride v več izvodih v sleherno slovensko hišo.

Knjiga »Kratko navodilo za pravo pobožnost do Matere božje, kraljice src« je izšla v samozaložbi in se dobiva v Ljubljani v samostanu duhovnikov Misijonske družbe pri cerkvi Jezusovega Srca, v »Katoliški bukvarni«, v prodajalni »Katoliškega tiskovnega društva« (Ničman) in v Celju v samostanu pri sv. Jožefu. Vezana knjiga stane 4 K. Ves dobiček je namenjen za popravo svetišča Žalostne Matere božje na Gradu pri Mirnu na Goriškem.

(Alojzij Stroj.)